Indian

Opinion

Founded by Mahatma Gandhi in 1903,

Former Editor: Manilal Gandhi-1918-1956,

Ne. 3-Vol. LIX.

Friday, 10th February, 1961

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

RACE PROBLEMS FOR AFRICAN DIPLOMATS

(By A Special Correspondent)

A GROWING concern over the problems of new African diplomats, particularly in the area of housing and discrimination in eating places in the areas surrounding the Capital, is being expressed by top United States officials. It is generally known that African representatives are dissatisfied over continuing housing difficulties and the indignities they often suffer in areas where racial segregation is practiced. But few of these incidents reach the State Department in the form of protests.

That the new Kennedy administration is concerned about this problem is exemplified in work of the recently dissolved Task Force on Africa, one of several such groups reporting findings to help the new cabinet. While the task force chiefly concerned itself with ways in which the United States could help African nations abroad, it also delved into the situation involving problems confronting Africans in America.

Adlai E. Stevenson, former Illinois governor, defeated Democratic candidate for President in 1952 and 1956, and now permanent U.S. delegate to the United Nations, pointed out in a memorandum prior to the forming of the new cabinet that the situation concerning problems of African diplomats should be thoroughly investigated He included the significance of finding adequate housing in first-class aeighbour-hoods at fair prices.

Stevenson maintained that such arrangements should be established by the State Department. His memorandum was submitted to the then President-elect John F. Kennedy.

Also, in the same connection, a United Nations special committee is working on the matter of integrating African diplomats into total communities both in Washington and in New York.

While Africans living or visit ing in the U.S. have suffered various indignities resulting from the nation's colour problem, other minority groups including American Negroes, Jews, Mexicans, Puerto Ricans, suffer similar problems.

Recent cases of discrimination against African diplomats, which

incidentally were reported to the State Department, involved a Nigerian second secretary who was rebuffed when he tried to order breakfast in Charlotteaville, Virginia, and a Ghanaian second secretary who was put out of a polling place in Georgia during the November elections.

In apologizing for the incident in Virginia, the outgoing Secretary of State, Christian A. Herter, informed Julius Udochi; Nigerian Ambassador, that the action did not represent the attitude of the American people.

African diplomats, on the other hand, are not entirely convinced. They joke bitterly about the attitude of some hotels, restaurants, taxi operators, policemen and real estate men.

Although some African diplomats are aware of instances of special consideration and kindness, they also tell stories which point to discriminatory practices, many of which have been embarrassing. Until they identified themselves as diplomats, they have been the butts of sarcasm and verbal abuse by policemen in traffic mishaps.

Teletype Link With Japan

A RADIO teletype circuit linking New Delhi with Tokyo for exchange of meteorological data was inaugurated in New Delhi by Dr. P. Subbarayan, Minister for Transport and Communications, with a message to Mr. B Kogure, Minister of Transportation, Japan.

This link, which will work on a 24 hour basis for exchange of meteorogical data between New Delhi and Tokyo, marks the final stage in development at New Delhi of the Northern Hemisphere Exchange Gentre for Meteorological Data, as recommended by the World Metsorlogical Organisation

FILM OF GANDHIJI

A 10,000-12,000 ft. film depicting the life of Mahatma Gandhi from Porbunder to Rajghat (Delhi) was now well under way, Mr. R. R Diwakar, Chairman of Gandhi Smarak Nidhi, told Pressmen at Bangalore.

The Films Division of the Government of India, he said, was collaborating with the Trust on this behalf. They had already collected 25,000 ft. of film material from all over the world, 15,000 still photographs, 25,000 letters and 50 hours of the recorded voice of Gandhiji.

Attempts were also being made to fill up gaps in the film relating to the prison life of Gandhiji in South Africa and accounts of Gandhiji as a lawyer at the Inner Temple (United Kingdom) and also some accounts of inside scenes of the prisons in India where he was interned.

Mr. Diwakar said they had to process the whole material available before the film could be ready. The two Gandhi decumentaries released so far, had, he added, a good response and had proved very successful.

TAGORE'S VISION, OUTLOOK

POET TAGORE'S world outlook, his internationalism and humanism, philosophy and religion, political thoughts and contributions were discussed at the second day's session of the Bengali Literary Conference being held in Bombay as part of the Tagore Centenary celebrations.

Noted literary celebrities from India and a number of foreign countries paid glowing tributes to the poet's vision and his contribution towards the building up of a world brotherhood of peoples based on leve and peace.

Mr. Norman Cousins, editor of the "Saturday Review" of the U.S.A. and chairman of the Tagore Centenary Committee in the U.S.A., called for a convention of the world's best minds to examine the weaknesses of the existing world structure.

Mr. A W. Trueman (Canada), Director of the Canada Council for the Eucouragement of Arts, Humanities and Social sciences, who inaugurated the discussions, said that the flower of world brotherhood as visualised by Tagore had not yet blossomed.

"But," he added, "despite all the discouragements, despite the pitiless stupidity of human unreason in international affair, it is not too much to hope that the bud is still alive and that it will burst into bloom. If it ever does, it will have helped, as it rarely has been helped, by the life and example of Tagore."

Tatuo Morimeto, a leading Japanese poet, said that Tagore was the spokesman of not merely India but the whole of Asia. After the severe lessons of the second World War, he said, the Japanese people had reawakened to the truth of Tagore's message that love was a more potential force than power.

Among others who spoke were Mr. Sigurdur Magnusson of Iceland, Prof. Angello Moretta of Italy, and Mr. Riehard Ghurch of the U.K. Indians who took part in the discussions lincluded Mr. V. S. Naravane, Manoje-Basu, Amal Home, S. M. Banerjee and Vivekananda Mukerjee. Madame Sophia Wadia of Bombay presided.

Indian Opinion

Private Bag, Durban.
Telephone: Mount Edgecombe 30.
Telegram and Cable: "GANDHI."

FRIDAY, 10TH FEBRUARY, 1961 -

A Community Without Leaders

HE Indian community may now well regard itself without any leaders at all. There are the Natal Indian Congress and the Natal Indian Organisa-Unfortunately, neither of these has for many years shown that it is capable of keeping on the qui vive for any assault on Indian interests and engaging itself positively in the protection and the furtherance of Indian welfare. The most pressing problem before the Indian community-the Group Areas Act and the Proclamations issued under it-has passed into the care of ratepayers' organisations and, recently, in Pietermaritzburg into the care of an ad hoc body. What, then, may the Indian people ask is the Natal Indian Congress in existence for? About all it has done recently has been to issue statements to the press condemning various things done by others. To issue statements in condemnation seems to be the sum total of achievement by the Natal Indian Congress. It makes its statements in strong language. That is all. What exactly the Natal Indian Organisation does is not known publicly but the people who compose the NIO have always worked by means of negotiation and compromise and possibly they are doing the same thing to further the interests of their particular supporters. The NIO, too, has not shown much interest in organising opposition to the Group Areas Act. On this one issue both the NIC and the NIO have failed the community.

The last fortnight has seen the question of problem of accommodation, in Indian, schools arise once again. Much has appened and much has been done which have given cause for concern. Unfortunately not a single Indian leader has been able to grasp the details of the problem and so the difficulties of the common people go by unattended. Neither the NIC nor the NIO has shown any interest in this problem—a problem far more acute and affecting many hundreds of people than the Salisbury Island question. Not even the Indian Education Committee seems to be aware of this problem. Its chairman is pre-occupied with the Tribal College. In short, when it comes to problems which require more than pyrotechnics the Indian community is completely lacking in leadership.

The Alternative To Salisbury Island

HERE seems to be plenty of smoke enveloping the work of those who have urged a total boycott of the Indian University on Salisbury Island and their alternative plans. It is known that Dr. S. Cooppan is the chairman of the committee which is organising the alternative scheme to the Tribal College, but it is not

(Continued on next page)

THE STORY OF TOLSTOY FARM

By M. K. GANDHI

In 1909, the year of the South Africa Act, constituting the Union of South Africa, Gandbi, and Seth Haji Habib, a Transvaal businessman, went on deputation to discuss with the British Government various matters affecting the Indian people in the Transvaal. Among these were the Asiatic Act, the Immigrants' Restriction Act, land tenure restrictions and the 'colour bar, generally. They returned towards the end of 1909, not having achieved much. So at the beginning of 1910 it was clear that Satyagraha would have to be renewed and with this arose the question: what was to happen to the dependants of the Satyagrah's? There was no finance and a long struggle lay ahead. It was at this stage that Mr. Herman Kallenbach bought a farm of about 1,100 acres and gave the use of it to the Satyagrabis free of charge. The nearest railway station, Lawley, was about a mile from the farm. Johannesburg was 21 miles away. The farm was named Tolstoy Farm and the following account is taken from Gandhiji's "Satyagraha in South Africa," published by Navjivan Publishing House, Ahmedabad

TOPON the Farm oranges, apricots and plums grew in such abundance that during the season the Satyagrahis could have their fill of the fruit and yet have a surplus.

The spring was about 500 yards away from our quarters, and the water had to be fetched on carrying poles

Here we insisted that we should not have any servants either for the household work or as far as might be even for the farming and building operations. Everything therefore from cooking to scavenging was done with our own hands. As regards accommodation for families, we resolved from the first that the men and women should be housed separately. The houses therefore were to be built in two separate blocks, each at some distance from the other. For the time it was considered sufficient to provide accommodation for ten women and sixty men Then again we had to erect a house for Mr. Kallenbach and by its side a school house, as well as a workshop for carpentary, shoemaking etc.

The settlers hailed from Gujarat, Tamilnad, Andhradesh and North India, and there were Hindus, Musalmans, Parsis and Christians among them. About forty of them were young men, two or three old men, five women and twenty to thirty children of whom four or five were girls.

The Christian and other women were meat-eaters. Mr. Kallenbach and I thought it desirable to exclude meat from the farm. But how foould we ask people, who had no scruples in the matter, who had been habituated to taking meat since childhood and who

were coming over here in their days of adversity, to give up meat even temporarily? But if theywere given meat, would not that swell our cost of living? Again should those who were accustomed to take beef be given that too? How many separate kitchens must be run in that case? What was my duty on this point? Having been instrumental in giving monetary help to thesefamilies, I had already given my support to meat-eating as well as beef-eating. If I made a rule that meat-eaters should not be helped, I would have to prosecute the Satyagraha struggle through vegetarians only, which was absurd as the movement had been organized on behalf of all classes of Indians. I did not take long clearly to visualize my duty in these circumstances. If the Christians and Musalmans asked even for beef, that to must be provided for them. To refuse them admission to the farm was absolutely out of the question.

But where love is, there God is The Musalman friends also. had already granted me loermission to have a purely vegetarian kitchen. I had now to approach Christian sisters whose husbands or sons were in jail. I had often come in such intimate contact with the Christian friends who were now in jail and who had on similar occasions consented to having a vegetarian dietary. But this was the first time that I had to deal at close quarters with their families in their absence. I represented to the sisters the difficulty of housing accommodation as well as of finance and my own deep tooted sentiment in the

(Continued on page 39)

A PEEP INTO THE FUTURE

INDIA IN 1961

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—Nineteensixty-one will mark the completion of the Second Plan and the start of the Third. It will be a busy year in various fields.

India will be host in the New Year to distinguished visitors from many lands. The country will also be the venue of several international conferences, including the World Health Assembly and the E.C.A.F.E. session.

In the three steel works at Rourkela, Bhilai and Durgapur, all the blast furnaces and rolling mills will have been commissioned during the year; production of lignite at Neyveli in Madras State will begin; the first unit of the

The Alternative To Salisbury Island

(Continued from previous page)

known who the members of his committe are. Next it is known that students intending to study through the University of London must first write an admission examination costing, hearsay has it, from £30 to £90 and six months to a year in time. Hearsay also has it that the Committee has asked the Indian community to find amounts varying from £2,500 to £5,000 per year for at least the next five years to meet the "overhead expenses" of the Committee. What exactly the money is required for is not known. There are also some questions to be answered. Will the lecturers who have been briefed to provide tutorial lessons do so free or will they demand a fee for their services? Unless it is absolutely free they cannot be making a sacrifice. Next will these men guarantee their services to students for a full course or will they move on to other pastures as soon as they find other posts? How long does the Committee envisage that it will remain in existence? What will happen to the students should it fail for some reason or other? It seems fairly clear that the Committee will not be able to raise the "overhead expenses" from the community because that portion of the community which has the means has while objecting in principle to the Tribal College, not found the proposed alternative satisfactory, That the whole Indian community is opposed in principle to the College there is no doubt but there is no agreement over the alternative. A considered statement from the committee might help.

250,000 kw. thermal power station at Neyveli, using lignite as fuel, will start operating.

Projects

Nineteen-sixty-one will see the commissioning! of three major irrigation works forming part of the Hirakud, Chambal and Ghataprabha projects in Orissa, Rajashan and Madhya Pradesh, and Mysore respectively. Four more in West Bengal, Andhra and Kerala will advance rapidly towards completion. Work will also begin on nine other projects elsewhere.

Three more units of the Bhakra left bank power house will be commissioned.

Fertiliser production will start at the 'Nangal factory, with an annual capacity of 80,000 tons.

More states—Orissa, the Punjab, and possibly Uttar Pradesh will put into effect the three-tier system of panchaya's raj—panchayats at village level, panchayat samitis at block level, and zila parishads at district level.

In the cultural field, 1961 will be Tagore Year, marking the centenary of the birth of the poet

Census

The census will start on February 10 and continue till the night of February 28. The most comprehensive yet undertaken, it will bring out various aspects of the nation at work, its resources and talents as well as its requirements.

The New Year will also bring new schemes for the welfare of children, you'h and women. Millions more boys and girls in the age group 6:11 will go to school under the Compulsory Primary Education Scheme.

The National Discipline Scheme will be extended to cover more than 700,000 children in about 1,500 schools; the first National Institute for Women's Education will be set up; the National Institute of Sports will start working in Patiala to make available trained coaches for various games.

GANDHI STAMPS IN U.S.A.

A CHARKHA formed part of the special cancellation on first-day envelopes when U.S. postage stamps honouring Mahatma Candhi become available in Washington on India's Republic day (January 26).

The special cancellation was available on the first day of the issue of stamps. Cancellation bore the phrase "From Darkness lead to Light," from the early morning prayers used by Gandhifi.

The Gandhi stamps themselves are in denominations of four cents and eight tents, and bear the inscription "Mahatma Gandhi (1869-1948), Apostle of Non-violence" A part of the continuing U.S. "Champion of Liberty" series honouring world leaders who have advanced human freedom, the stamps also bear a likeness of Gandhiji.

The four cent stamps were printed in the same shade of orange as on the Flag of India. The eight cent stamp was in red, blue and golden ochre.

TAGORE'S WORKS IF U.S.S.R.

THE works of Poet Rabindranath Tagore have been brought out in 12 volumes in various languages of the Soviet Union in connection with the Tagore Centenary celebra ions in that country. This was stated in New Delhi by Madame Tatyana Zoyeva,, leader of the Soviet cultural delegation.

In the U.S.A, collected works of the poet are to be published during the Tagore Centenary Mr. Norman Cousins, the American journalist and author, who is co-chairman of the Tagore Centenary Committee in America, told newsmen in Bombay that an exhibition of paintings of Tagore was also being organised in the U.S.A.

New India, Assurance Co. Ltd.,

India's Leading Company

We Transact:

Fire, Marine, Transit, Motor, Baggage, Burglary, Householders & Houseowners (Comprehensive), Personal, Accident etc.

Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Jalbhoy Rustomjee & Son

140 Queen Street, — Durbar Phone: Durban 25845, 28513, 29807

DO YOU KNOW

That NEW INDIA is by far India's largest Insurance Company;

That NEW INDIA operates in over forty-five countries;

That NEW INDIA has over 65 branches in India alone; That NEW INDIA receives over £6,000,000 Premium EACH YEAR on Fire, Marine & Accident,

FOR SECURITY

AND SERVICE

INSURE WITH

NEW INDIA

RACE RELATIONS INSTITUTE DECLARES:

PASS LAWS DENY FREEDOMS

In most societies the worker is free to seek work anywhere in his own country and to reside with his dependants at or near his place of work when he succeeds in finding it.

2 Similarly, in most societies, the individual is free to carry on an independent trade, business or profession anywhere in his native land where opportunity offers

3. In the opinion of the Institute, these rights and freedoms cannot be denied to the ind vidual by the State without violation of accepted canons of justice and without the gravest social consequences, including destruction of the integrity of the family and impairment of economic incentives vital to national prosperity.

4. The Pass Laws, operating in conjunction with other legis lation, such as the Urban Areas Act and the Land Act, do deny these rights and freedoms to the individual African and do have the consequences to him and to society just alluded to Thus:

- (a) The inhabitants of the congested African Reserves, whether landless or otherwise, are prevented from settling with their dependants in the industrial areas and thus relieving such congestion. In general, only the individual worker, without bis 'amily, is admitted to the industrial areas, and then only on a temporary basis on condition that he shall accept such work as is assigned to him and shall remain bound to a particular employer.
- (b) The landless African inhabitants of White-owned farms are precluded from settling either in the industrial areas or in the Reserves, and have thus been assigned by law the status of rural serfs, bound to the land of their White masters and thereby forced to accept such conditions of work, remuneration and amenities of life as the l tter choose to provide.
- (c) African inhabitants of the urban areas, whether great cities or remote villages are anchored by law to the local areas wherein they reside, are prevented from seeking their livelihoods elsewhere, and are insecute, even in

The following conclusions were reached by the Council of the South African Institute of Race Relations on the subject of Pass Laws, at its annual meeting held in Cape Town on January 17-20.

their existing homes, since they are liable to be expelled therefrom in various contingencies.

5. The overall result of this system is that the vast majority of Union Africans have no right to be anywhere where they can earn a living. The Reserve Afri. cans are nearly all dependent on outside employment. Yet they have no right to seek it. The farm Africans have no right to remain where they are nor to go elsewhere. They can be expelled by the White landowner, yet prevented from settling in an urban area or a Reserve. The urban Africans are likewise liable to be expelled from their homes by the local authority, yet prevented from settling in another town or in a Reserve.

6 The Institute can conceive of no justification for the continuance of the Pass Laws. Due note has been taken of the points that have been made in their defence during our discussions, namely, that they serve as a protection of the African urban residents against overcrowding, unemployment and low wages. These are economic problems which, we are convinced, can only be effectively be dealt with by economic measures, as opposed to police molestation and bureau. cratic control. Such measures are suggested later in these find. ings. Here it is sufficient to indicate that they must be national in their application, An attempt to deal with the problems involved on a purely local basis can obscure but cannot solve them Thus a problem of housing cannot be dealt with by artificially limiting the local population requiring accommodation, since the need will still have to be met elsewhere. Unemploy ment cannot be dealt with by chasing away the unemployed They will remain unemployed. Low wages cannot be raised by barrying the workseekers. Work will still have to be provided for them elsewhere.

are prevented from seeking their livelihoods elsewhere, and are insecure, even in the following disastrous effects:

- (a) They depress wage rates by artificially stimulating the supply of labour to the most inefficient sectors of the national economy, and to low wage industries, and they put the African worker at the mercy of the individual employer, both in town and country.
- (b) They can only be administered in an arbitrary fashion, involving countless cases of individual injustice, frustration and bardship.
- (c) They tend to perpetuate the migratory labour system, with all its evil effects upon family life and produce efficiency.
- (d) Their effective enforcement involves a degree of bureau. cratic inspection and police molestation to which no people on earth can be expected willingly to submit They are thereby subversive alike of civil liberty and government by consent, and must, in the nature of things, result in resistance by those subjected to them and bloody suppression by those charged with their enforcement The tragic occurrences at Sharpeville and Langa on 21st March, 1960 are, in our opinion, sombre presages of worse things to come if the system is indefinitely continued.

- 8 In the opinion of the Institute, therefore, the only remedy for these evils is the complete abolition of the pass system and the extension to the African people of the fundamental human rights of free movement, residence and employment. The system should be replaced by a constructive national policy along the following lines:
 - (a) The establishment of a network of labour exchanges, with the functions of regisatering work-seekers and work-providers on a voluntary basis, imparting information as to the availability of employment and of labour, and seeking to place work-seekers where they are required.
 - (b) A system of wage regulation designed to eliminate wage disparities as between one sector of the national economy and another, combined with appropriate measures for increasing the/ productivity of labour generally.
 - (c) Development of depressed rural areas, such as the existing Reserves, both agriculturally and industrially, with the object of making it possible for the local popution of these areas to earn a living.
 - (d) Measures designed to deal effectively with unemployment, including planned programmes of public works, especially urban housing, and a comprehensive system of unemployment insurance for the relief of those temporarily unemployed,

Cable & Tel. Add, HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co.

(Pty.) Ltd.

Received Shipment of Genuine Fireworks "Kwong Man Lung" Brand. Order Your Requirements Now.

Imported Screw Cap Neck 31" Diameter Mouth Pickle Jars

] Gallon 95c each F.O.R. DURBAN

, 3 ° R3-50 P ° ° 12

PACKING EXTRA. CASH WITH ORDER ONLY,

155-7 WARWICK AVENUE,

P.O. BOX 1250.

DURBAN.

Vice-President Inaugurates National Museum A

INDIA TO HELP AFRICAN STATES

("Indian Opinion" India Service)

(UIndian Opinion" India Service)

NEW DELHI-The Vice-President, Dr. Radhakrishnan, inaugurated here the National Museum which, in his words,
depicts "a millenia from 2700 BC, that early Mohenjo-Daro era,
down to our own times" and shows the "antiquity, continuity,
prolific creativeness and outstanding vitality of the people of this
country."

A large gathering, including Prime Minister Nehru, diplomats, and Members of Parliament, was present at the inauguration on the lawns of the museum building, the first phase of which has been completed at a cost of £420,000.

Dr. Radhakrishnan said that if one went through the museum with open eyes and a seeking heart one would get "the means of knowing how ancient our culture has been, how powerful has been our lastinot for self-renewal, how at no time it collapsed in the face of either foreign invasion or dissensions from within.

Growth Of Art

"When you look at the historical growth of our art exhibited here," he said, "you will be imbued with some kind of tranquil hope and herolo cheerfulness that the present orises and catastrophes are not the end but that man is still invincible and that he will be able to overcome the difficulties with which he is faced."

Earlier Professor Humayun Kabir, Minister for Scientific Research and Cultural Affairs, said that the museum has been designed entirely by Indian architects. The second and third phases of the building, he hoped, would be completed by the end of the Third Plan, by which time the whole building might cost about £1.125 million.

Referring to Prof. Kabir's statement that collections from other nations would be included in the National Museum as it developed, the Vice-President said that Delhi was becoming more and more an international centre. "If you have the art, sculpture and paintings of other countries of the world, you will see how fundamentally akin the human mind has been.

"You will know also that no nation is condemned by history to be always backward and inferior. 'Nations which were dismissed as belonging to the dark continent of Africa also had their periods of orestiveness both in spirit and in art. You will get the idea that every nation has got the potentialities of doing the very best it possibly oan," he added.

GUJERAT OIL REFINERY

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI-Speaking on a non-official resolution in the Rajya Sabha, Mr. K. D. Malaviya, Minister for Oil, said that "there will be a refinery in Gujerat in the public sector, with a capacity of one to two million tone. To this end preparations are already going on."

Referring to the pace of oil exploration in Gujerat, he deolared: "Nowhere in the world has oil been discovered in such quick time and arrangements made to produce it as has been done in the State of Gujerat."

At the same time, he cautioned members against entertaining the idea that a "prolific oil field" had been discovered in Gujerat. It had not yet been proved that a large quantity of oil could be found in Ankleshwar near Baroda but it was hoped that oil would be found in fairly large quantities in Gujerat in two, three, five or 10 years time.

Reviewing exploration work in Gujerat since the oil strike in Lunej in September 1958, he said that in two years time "we have drilled 15 or 16 wells and out of a total footage of drilling undertaken by the Oil and Natural Gas Commission, 70 per cent was in Gujerat.

T.B. CLINICS

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Union Ministry of Health proposes to establish 200 tuberoulosis clinics, five T.B. demonstration and training centres, 5,000 isolation beds, seven rehabilitation work centres and about 25 mobile T.B. clinics for rural areas during the Third Plan.

It is estimated that during the Third Plan a total of 100 million will have to be covered by B.C.G. teams whose work will be mainly confined to school and pre-mass B.C.G. school children. Under mass B.C.G. campaign which was started in 1951 sobievement in First Plan was 66.45 million tests and vaccinations and in the Second Plan 90 million.

NEW DELHI-Asked whether it had been decided to give aid to new African countries of the Commonwealth and if so, in what way India was going to help them, the Finance Minister "As the told the Lok Sabha : communique issued at the conclusion of the meeting of the Commonwealth Economic Consultative Council stated the council examined the question of co-operative action among members of the Commonwealth in assisting Commonwealth countries (including dependent territories) in Africa."

He said they noted that Commonwealth countries, with others, were already providing aid bilaterally and were also making substantial resources available through existing international organizations. In order to focus attention on this effort and to help further in meeting the very great need for assisting in raising the standards of life in less developed Commonwealth countries in Africa, the Council decided to initiate a special Commonwealth African Assistance Plan.

It was expected that most Commonwealth countries, would provide assistance mainly in the form of technical assistance of various kinds, including provision of experts, training facilities or equipment, or of sharing of experience gained in dealing with development problems.

This assistance would be given bilaterally and by increased support of existing international organisations, and contact would be maintained with these organisations and with other Governments which were active in this field: The council agreed that they would review annually the progress made, Mr. Dessi

India's help to these countries would be in the form of technical assistance, he added.

BUSINESS FOR SALE

General Desler's business in Mariboro Township, just off the Pretoria Main Road and on the outskirts of Alexandra Township, Johannesburg. Present turnover good but with additional stock could be considerably increased. Good prospects as lit borders on African and European Townships. The only reason for menage it. Address inquiries to P. O. Box 21, BERGVLEI, Johannesburg, or Phone 40-1798.

Ceylon Can Learn From India

("Indian Opinion" India Service)

NEW DELHI—The Ceylon Prime Minister, Mrs. Bandaranaike, has said that what impressed her most in India was the very strong spirit of national consciousness among people. One could see the genuine love which the people felt for their country and the desire to see India advance and progress. In a statement to the Press Trust of India, she said in Colombo that the people in India were prepared to make sacrifices and to forego many things in order that their country should progress.

Speaking about India's industrial schemes, Mrs Bandaranaike said the factories and industrial centres working at full pressure and new projects coming up were noticed everywhere. "Ceylon can learn much from this," she commented.

Mrs. Bandaranaike further said she was generally encouraged by the offers of co-operation and assistance for Ceylon's development projects made by various Ministers and officials whom she had met. She said she had indicated to Mr. Nehru that Ceylon was anxious for the early settle. ment of the problem of Indians in Ceylon. Her visit to India had made her confident that it would be possible to come to a settlement acceptable to all. She said the problem was a human one and could not be solved overnight. But with the fund of goodwill the people of India had for Ceylon and the statesmanship of Mr. Nehru, a solution would soon be forthcoming, she said.

Mr. J. A Shah, Charge d'Affaires and the Minister in the Indian Embassy, Tananarive, has been appointed India's first Ambassador to Malagasy.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor Diagonal & Market Sts. Johannesburg, 'Phone 33-1654

KENYATTA : POWER IN EXILE ____

By ALAN RAKE In "Contact"

JOMO KENYATTA has not been active in Kenya politics since the fateful day of 8th April, 1953, when he was sentenced to seven years hard labour to be followed by indefinite detention, for organizing Mau Mau. Yet it is fair to say that Kenya politics still revolve around him. He is the centre of all political intrigue.

No political decisions that are made by Africans, and few that are made by Whites, are made without taking Kenyatta into consideration. Every African leader who acts asks himself the question: "What will Kenyatta think about it?"

Today Kenyatta is still under restriction in Lodwar, which is little more than a name on a map: It is a tiny place in the hot, dry, Northern frontier province of Kenya.

All Parties United

All African political parties are united in campaigning for Kenyatta's release. Tom Mboya, who is visiting India at this time, is making public speeches saying that his party will exert as much pressure as possible for the release of Jomo Kenyatta before the Kenya elections in February. He has also announced that his party, the Kenya African National Union, is considering a civil disobedience campaign if Kenyatta is not released soon.

No Stability Without Kenyatta

Most moderate and realistic Whites in Kenya see that Kenyat. 1 exerts such terriffic power from his desert prison. that he could be little more dangerous if he was let free. The Whites claim that other African leaders are moving to more extreme policies, and as they do so, they are justifying themselves by claiming that they are doing Kenyatta's will, They also see that there is no chance of political stability in Kenya until Kenyatta is on the scene to explain exactly where he stands and to steady his people before independence,

Mr. Michael Blundell, the most realistic White Icader, is of the opinion that Kenyatta in restriction is doing more to upset confidence in Kenya than he would if he was released.

Conservative But Clever

The Kenya Government has been thinking about releasing Kenyatta for well over a year now. It realizes that the other African political leaders have staked their reputations on releasing Kenyatta the moment

they come to power. Thus it is all a question of timing.

The Kenya Government is conservative, but clever. It is choosing the right moment to set Kenyatta free. My personal opinion is that the government is waiting until after the "almost democratic" elections that will be held in Kenya in February. These are the elections that will let the Africans hold the balance of power in Kenya, even if they do not result in outright responsible government.

These are various reasons that the government has for beeping Kenyatta restricted:

- C The Government fears he might cause disturbances.
- O It feels he would stand in the elections and sweep to power with a tremendous victory. He would also sweep the Kenya African Union to power, for that party has already reserved him the post of President. This would mean that the many talented Africans, even African nationalists like Dr. G. Kiano, would be eclipsed.
- Though they would never admit it the government would prefer Tom Mhoya to Jomo Kenyatta as Kenya's first Prime Minister.
- of Kenyatta was released after the elections he would not be able to sit in the Legislative Council. He could be offered some non political post such as a governor-generalship in an independent Kenye.

There are other reasons that make the government prefer to risk Tom Mboya's threatened civil disobedience campaign to risking Kenyatta's release.

Instructions To K.A.N.U. Leaders

In the meantime Kenyatta outstand himself can influence the whole trend of Kenya politics by passing instructions to K.A.N.U. the sattleaders. It is significant that last Jurall the things Kenyatta fought for before the Mau Mau episode have now been granted or promised, Kenyatta never wanted to bick the Whites out of today.

INDO-PAKISTAN RELATIONS

(Indian Opinion India Service)

THE Indo-Pakistan Information Consultative Committee has called upon the Press of India and Pakistan to supplement the efforts of the Governments of the two countries for the promotion of friendly relations by collaborating to ensure implementation of the joint press code.

The appeal to the press of the two countries is contained in a joint communique issued by the committee, which met in Rawalpindi recently, and reviewed trends in press, radio, films and publications in India and Pakistan.

Appreciating the work being done in the two countries to implement the Indo-Pakistan agreements, the communique says the committee holds that better understanding between the two countries would be promoted by broadening the basis of facilities given to journalists for reporting on activities in each country. It held the present procedure to be unduly restrictive.

The committee, the communique says, was informed by Pakistan representatives that the question of removal of the ban on entry of three Indian newspapers into East Pakistan was under consideration.

The communique has also recorded the views expressed by

Kenys. He wanted respect and justice for the Africans and progress towards independence based on democracy. This is exactly what is happening in Kenya today.

Figurehead?

It is still not clear what park Kenyatta would play, if he was released, on the Kenya political scene. He is now well over 60 years of age and illness and strain must have sapped him of much of his old vitality. He could surprise everyone by accepting a post as a figures head, leaving young men as Tom Mhoya (age 30) to get on with the job of running the country.

I don't know how much weight can be given to a recent poll taken by a White Market Research Company. When Africans were asked who the most outstanding African leader was 52.3 per cent said Mboya and 42.2 per cent, Kenyatts. When the same question was asked last June 41 per cent said Mboya and 24 per cent, Kenyatts. Nevertheless it is the question of Kenyatta's release that pre-occupies everybody in Kenyatoday.

the leader of the Pakistan delegation, Mr. Z. A. Bhutto, at the meeting, that the climate of friendship could be further improved if, in addition to observing voluntarily a joint press code, some thought was given to positive aspects of problems and information media in both India and Pakistan, stressed on work being done in both countries in the field of economic and social development.

Dr. B. V. Keskar, leader of the Indian delegation, the communique says, agreed with the leader of the Pakistan delega. tion thet, in addition to observance of a joint press code, the press in both countries should strive to see the positive side of work that is being done in India and Pakister. Keskar also emphasised that a media of information other than the press could give a lead by avoiding attache on personalities of leaders of both countrier.

The communique says that on broadcasting, films and publications the committee noted distinct improvement in tone and complexion of broadcasts of the two organisations and agreed that efforts to maintain this trend and to make further improvements should be continued.

The committee also recome mended that there should be exchange of radio programmes, documentary films and publications reflecting economic, social and cultural progress of the two countries.

WATCHUS, Gents models—25 Jewels waterproof, shockproof, antimagnetic, unbreakab'e mainspring, fitted with matching motal expansion straps—price 47/6. As above, but 21 Jewels—43/6. As above, but 17 Jewels—39/6. As above but with self-changing calendar, 17 Jewels—52/6. Also 21 Jewels Calendar—56/6. Other models from 19/6.

LADIES models 25 Jewels, unbreak. able mainspring, fitted with magnificent matching expansion bracelets—55/6. As above, but 17 Jewels—47/6.

A. I. AGENCIES, First Floor, No. 104/105, His Majesty's Building, Eloff Street, or P.O. Box 9279, Johannesburg.

Stocks limited, order immediately.

The Story Of Tolstoy Farm

(Continued from page 34)

At the same time I malter. assured them that beef would be provided for them if they wanted it. The sisters kindly consented not to have meat, and the cooking department was placed in their charge. I with or without another man was detailed to assist them. My presence acted as a check upon petty bicherings. The food was to be the simplest possible. The time as well as the number of meals was fixed. There was to be one single kitchen, and all were to idine in a single row. Every one was to see to the cleaning of his own dish and other things. The common pots were to he cleaned by different parties in turn. I must state that Satyagrahis lived on Tolstoy Farm for a long time, but neither the women nor the men ever asked for meat. Drinb. smoking etc. were of course totally prohibited.

As I have already stated, [we wanted to be self-reliant as far as possible even in erecting buildings. Our architect was Mr. Kallenbach of course, and he got hold of a European masoni A Gujarati carpenter, Narayandas Damania, volun-teered his services free of charge and brought other carpenters to work at reduced rates. As regards unskilled labour, the settlers worked with their own hands. Some of us who had supple limbs literally worked wonders. A fine Satyagrabi of the name of Vibari did half of the carpenter's work. The lionlike Thambi Naidoo was in charge of sanitation and mar-Beting for which he had to go to Johannesburg.

One of the settlers was Pragji Khandubhai Desai who had never been accustomed to discomfort all his life, but who had here to put up with bitter cold. a hot sun and sharp rains. In the beginning we lived in tents for about two months while the buildings were under construction. The structures were all of corrugated iron and therefore did not take long to raise. The timber too could jbe had ready made in all sizes required. All we had to do was to cut it to measure. There were not many doors or windows to be prepared. Hence it was that quite a number of buildings could be erected within such a short space of time. But all this labour was a heavy tax on Pragju's physical constitution. The work on the farm was certainly harder than in jail. One day Pragji actually fainted thanks to fatigue and heat. But he was not the man to give in: He fully trained up his body here, and in the end he stood abreast as a good worker with the best of us.

Then there was Joseph Roys eppen, a barrister free from a barrister's pride. He could not undertake very hard work. It was difficult for him to take down loads from the railway train and to haul them on the cart, but he did it as best he

The weak became strong on Tolstoy Farm and labour proved to by a tonic for all.

Every one had to go to Johannesburg on some errand or other. Children liked to go there just for the fun of it. also had to go there on business, We therefore made a rule that we could go there by rail only on the public business of our little commonwealth, and then too travel third class. Any one who wanted to go on a pleasure trip must go on foot, and carry home-made provisions with him. No one might spend anything on his food in the city. Had it not been for these drastic rules. the money saved by living in a sural locality would have been wasted in railway fares and city picnics. The provisions carried were of the simplest: homebaked bread made from coarse wheat flour ground at home, from which the bran was not removed, groundaut butter also prepared at home, and home-made marmalade, We had purchased an iron hand-mill for grinding wheat, Groundnut butter was made by roasting and then grinding groundouts, and was four times cheaper than ordinary butter. As for the oranges, we had plenty of them on the farm. We scarcely used cow's milk on the farm and generally managed with condensed milk.

But to return to the trips. Any one who wished to go to Johannesburg went there on foot once or twice a week and returned the same day. As I have already stated, it was a journey of 21 miles and back. We saved hundreds of rupees by this one rule of going on foot, and those who thus went .walking were much benefited. Some newly acquired the habit of walking. The general practice was that the sojourner should rise at two o'clock and start at half past two. He would reach Inhanneshurg in six to seven hours. The record for the mini. mum time taken on the journey was 4 hours 18 minutes.

that this discipline operated upon the settlers at all as a hardship. On the other hand it was accepted cheerfully. It would have been impossible to have a single settler if force had been employed. The youngsters thoroughly enjoyed the work on the Farm and the errands to the city. It was difficult to prevent them from playing their pranks while engaged in work. No more work was given to them than what they willingly and cheerfully rendered, and I never found that the work thus done was unsatisfactory either in quantity or in quality,

A paragraph may be devoted to our sanitary arrangements. In spite of the large number of settlers, one could not find refuse or dirt anywhere on the farm. All rubbieh was buried in trenches sunk for the purpose. No water was permitted to be thrown on the roads. All waste water was collected in buckets and used to water the trees. Leavings of food and vegetable refuse were utilized as manure. A square pit one foot and a half deep was sunk near the house to receive the nightsoil, which was fully covered with the excavated earth and which therefore did not give any smell. There were no flies, and no one would imagine that nightsoil had been buried there. We were thus not only spared a nuisance. but the source of possible nuisance was converted into invaluable manure for the farm. If nightsoil was properly utilized we would get manure worth lakhs of rupees and also secure immunity from a number of diseases. By our bad habits we spoil our sacred river banks and furnish excellent breeding grounds for flies with the result that the very flies which through our criminal negligence settle upon uncovered nightsoil defile our bodies after we have bathed, A small spade is the means of salvation from a great nuisance. Leaving nightsoil, cleaning the nose or spitting on the road is a sin against God as well as humanity, and betrays a sad want of consideration for others, The man who does not cover his waste deserves a heavy penalty even if he lives in a lorest.

The work before us was to make the farm a busy hive of industry, thus to save money and in the end to make the families self-supporting. If we achieved this goal, we could battle with the Transvaal Government for an indefinite period. We had to spend some money on shoes. The use of shoes in a hot climate is barmful, as all the perspiration is absorbed by the feet which thus The reader must not imagine grow tender. No socks were needed in the Transv. al as in India, but we thought that the feet must be protected against thorns, stones and the like, We therefore determined to learn to make sandals. There is at Mariannhill near Pinetown a monastery of German Catholic monks called the Trappists where industries of this nature are carried on, Mr. Kallenbach went there and acquired the art of making sandals. After he returned, he taught it to me and I in my turn to other workers. Thus several young men learnt how to manufacture sandals, and we commenced selling them to friends, I need scarcely say that many of my pupils easily surpassed me in the art. Another handicraft ingroduced was that of carpentry. Having founded a sort of village we needed all manner of things large and small from benches to boxes, and we made them all ourselves. The selfless carpenters already referred to helped us for several months. Mr. Kallenbach was the head of the carpentary department, and as such every moment gave us the evidence of his mastery and exactitude.

A school was indispensable for the youngsters and the children. This was the most difficult of our tasks and we never achieved complete success in this matter till the very last, The burden of teaching work was largely borne by Mr. Kallenbach and myself. The school could be held only after noon, when both of us were thorough. ly exhausted by our morning labour, and so were our pupils. The teachers therefore would often be dozing as well as the taught. We would sprinkle water on the eyes, and by playing with the children try to pull them up and to pull up ourselves, but sometimes in vain. The body peremptorily demanded rest and would not take a denial, But this was only one and the least of our many difficulties. For the classes were conducted in spite of these dozings. What were we to teach pupils who spoke three languages, Gujarati or Tamil or Telegu, and how? I was anxious to make these languages the medium of instruction. I knew a little Tamil but no Telugu, What could one teacher do in these circumstances? I tried to use some of the young men as teachers, but the experiment was not altogether a success. Pragii's services were of course requisitioned, Some of the youngsters were very [mischievous and lazy and were always on bad terms with their books, A teacher could not expect to make much headway with such

(Continued in next page) .

fifty years

Superintendent of Education-

Indian Education In Natal

(From "The Indian Opinion" February 11, 1911)

THE annual report of the Superintendent of Education for Natal, just issued, gives ample food for reflexion. Mr. Mudie points out that the Indian schools 'continue to turn out numbers of boys whose educas tion fits them for nothing but clerical word.' That, however, is not the fault of either of the boys or the teachers, but solely that of the system of education itself. Some attempt is, we are glad to note being made to introduce manual training, but we, are afraid that it is not with the idea of saving the pupils from the evils of purely clerical training, so much as to reduce the possibilities of competition between European and Indian office-boys and clerks-if the Superintendent's criticism. has any meaning at all, Although the Indian population considerably exceeds the European, there are only 3,387 Indian scholars enrolled at 36 Indian schools, as against 31,972 European children enrolled at 242 European schools. We find, too, that the cost to the Government is an average of £5 91. 1d. for each enrolled European scholar as against £1 IIs 7.d.; roughly, for every enrolled Indian pupil, whilst the large sum of £101,618 11s 1d., apart from administration and inspection expenses, was spent on European education, as against a paltry £5,781 28. on Indian education. In other words, ten times as many European children as Indian children, at ten times as many schools, of all binds, and at twenty times the cost are being educated at the public expense. And yet, Mr. Mudie has not a word of regret to urge that the vest mass of the children of the indentured Indians are receiving absolutely no education whatever, because the owners of the parents have refused to burden themselves with the cost of the mental development of the progeny of their human chattels. The Education Commission, which reported eighteen months ago, pointed out-though it did not come within the scope of its enquiry, which however, cannot be said of the functions of the

that it felt 'bound to express its regret that, while the large employers derive great benefit from the services of Indians, these employers show themselves so callous in regard to the future of the children of their servants, and so little alive to the future interests of the Colony, an the score of a little expense,' and it recommended that 'it should be made compulsory on the owner of any estate where 20 or more Indian children of indentured employees, between the age of 5 and 12, to supply them with elementary education at the employer's cost preferably by teachers of their own pationality,' With regard to the children of the free Indians, the Commission recommended that. 'in districts in which this class of our population is most congested, Government primary schools should be established. The contributions of this class of citizen to the revenue entitle them as our fellow-subjects to elementary education at least," Nevertheless, the Superintendent cannot spare a paragraph of his annual Report to tell what steps the Government have taken to act upon these recommendations. We take it, therefore, that Mr. Mudie's silence on the subject is a confession of shame that nothing whatever has been done to carry them out. The real significance of the figures given in the Report lies in the fact that the Indian colonist is being taxed to pay European education, whilst the Government studiously ignore that of the children of the Indian community, That the Government are expending some energy in the direction of training Indian teachers is satisfactory, so far as it goes. But we should be much better pleased to see that the authorities had begun to realise that the Indian community is a permanent element in the population of the Province, and that, if they desire to develop it as a useful asset, they must cease a niggardly polley that can only bear svil fruit if persisted in. We owe it (Gontinued in next column)

The Story Of Tolstoy Farm

(Continued from previous page)

pupils. Again we could not be regular in our teaching, Business sometimes took Mr. Kallenbach as well as me to Johannesburg.

Religious teaching presented another tough problem; I would like Musalmans to read the Koran, and Parsis the Avesta. There was one Khoja child, whose father had laid upon me

(Continued from previous column)

to the missionary organisations that something is being done for the education of a portion of the children of the masses of the Indian nonnlation. They are responsible for the conduct of no less than 31 of the 36 Indian schools in the Province, the ramaining five being under direct Government control. The Indian community of Natal undoubtedly owes far more to the wellmeant effort of the Christian missionaries than it does to stepfatherly Christian Government of the Province; but, doubtless. the Christianity of the missionaries differs essentially from that of the State. We trust, nevertheless, that the Indian community will realise the need to preserve its children from the dangers of proselytism, by placing before them the spiritual beauties of the great religions of India, and that it will do its utmost to prevent the coming generation from losing its traditions and the ideals of Indian nationalism.

the responsibility of teaching him a small pothi of that sect. I collected books bearing on Islam and Zorozstrianism. I wrote out the fundamental doctrines of Hinduism according: to my lights,-I forget now whether it was for my own children or for the Tolstoy Farmers. If this document was now in my possession, I should have inserted it here as a land. marb in my spiritual progress. But I have thrown away or burnt many such things in my life. I destroyed such papers as I felt it was not necessary to, preserve them or as the scope of my activities was extended. I am not sorry for this, as to have preserved all of them would have been hurdensome and expensive. I should have been compelled to keep cabinets and boxes, which would have been an evesore to one who has taken the vow of poverty.

But this teaching experiment was not fruitless. The children were saved from the infection. of intolerance, and learnt toview one another's religious and; customs with a large-hearted charity. They learnt how to live together like blood-brothers: They imbibed the lessons of mutual service, courtesy and industry, And from what little I know about the later activities of some of the children on Tolstoy Farm, I am certain that the education which they received there has not been in VRID.

BOOKS FOR SALE

The Bhagavadgita—Radhakrishpan	R10-15
Eminent Americans J. T. Sunderland	750
Christian Missions-M. K. Gandhi	500
Selected Letters I-M. K. Gandhi	tos
Towards New Education-M. K. Gandhi	23C
Public Finance And our Poverty-J. C. Kumarappa What Is Wrong With Indian Economic Life	25c
—D. V. e. 'R. V. Rao	3 0c
Christianity Its Economy And Way Of Life	
—J. O. Kumarappa	230

Obtainable from :

"INDIAN OPINION." P. Bag, Durban, Natal.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

B3 West Street, JOHANNESBURG.

and published by Mrs Sushila Gaudhi at the International Printing Printed Press, Phoenix. Address: INDIAN OPINION, Private Hag, Durban, Natal

No. 5-Vol-LIX.

FRIDAY.

10TH FEBRUARY, 1961

Phone: Mount Edgecombe 30.

Registered at the G.P.O. as a Newspape

પુરતક પટ મું—અંક પ

Price 4d.

INDIAN OPINION

ઇ ન્ડી યન

મહાત્મા ગાંધી છતા હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું. ભતપૂર્વ ત'ત્રી સ્વ. મણી**લા**લ ગાંધી

તા. ૧૦ ફેથ્રુઆરી, ૧૯૬૧.

<u>६</u> बने ३५६। भ, १'भ द्वाम પથ્ય સુર્ગંધ ન હોય તે! કાથ્ય योते सुंधि ? २०भाव 🖣 भानव જીવનની સુગંધી છે. એ સુગંધ क पातापरभाने भरी हे छे ने સાના હદયમાં સ્થાન અપાવે છે.

છુઢક નકલ પે. ૪

૯ પૂર્વ રેન્ડના શહેરાે લાેગ બનશે

ખસેડવાનો નુસકો

પૂર્વ રેન્ડના ૯ શહેરામાંથા ૧૦,૦૦૦ હિંદીએ અને ૧૨,૦૦૦ ક્લડોને જેખેડી े भीके हैं क्वानी तैयारी ज्यूप अरीयाज भाई क्वी रही छे. आ अनने क्वामें। ને માટે અક્રેક 'લોકેશન' સ્થાપવાની પેરવી થઇ રહી છે. આ 'લોકેશન' શબ્દ આ દેશમાં એટલા હલકા ગણાતા થઇ ગયા છે કે, ખઢારથી આવનારને એ 'કાન્સેન્ટ્રેશન કેમ્પ' જેવા લાગે એમાં નવાઇ જેવું કંઇ નથી.

ં બર્મીસ્ટન, ગેલ્બરટન, ગિલ્સભર્ય, બંધબેસ્તા છે.'' બાકસભર્ય, બેનાની, સ્પ્રીંગ્યા, પ્યાક-पान, नाप्रकथ, हम्पटन पार्ड अने કદાચ ઇડનવેલ.

અપુક ગારાઓના એવા મત છે કે आ देशि लगां रहे छे त्यां अ तेओने રહેવા દેવા પરંતુ ધર્માં ધ નેશનાલીરટા **મા લોકોને ખરીડવા માટે જેરસાબેર** તૈયાર થયા છે. પરંતુ સવાલ 🖻 €ના ચાય છે કે અના લેકોને કર્યા ખસેડવા ધર્માં ધ નેશનાથીરટા તા હિંદીઓને હાઇકલબર્સની પેલે પાર ખસેડવાની ઇચ્છા રાખી રજા છે.

ખરોડવા માટે ખે જગ્યાંમાની शहयता है. अह है वाटबास (भेनानी) યા સ્ટર્ટનવીલ (ભાકસબર્ચ) કલડી માટે, અને હિંદીએ માટે એક્ટનવીલ (મેનાની). આ જગ્યાંએ ઘણાને શાયક લાગે છે. પરંદ્ર નેશનાલીસ્ટાને આ ગમતું નધી.

પથા ટાઉન કાઉસીલા કલડોને જગ્યા શોધી આપવા માટે રાજી છે, કારણકે કલડોની મળુરીની, તેમાને જરૂરીયાત પડી છે. અને નેશ્વનાલીસ્ટ હસ્તકની કાઉસીબા હિંદીએ ગુમાવવા राष्ट्र छे, आरण्डे तेने। दिशमाने. 'परिष्य अवि? माने हे, जाने इसरें। पूर्व रेन्डना शीन-गेराज्ञा अने शिरा તે 'ઉદ્યમી' માતે છે.

હાલમાં રંકપ એરીયાઝ બાર્ડ આ લોકા માટે સૂચવાયેલી જંગ્યાંગાની તપાસણી કરી રહી છે. જ્વર ખતાવેલાં શહેરામાંથી ક્રેવળ ઇડનવેલ સિવાય

के शहेरानी पाक्रण क्या किरीमाल केटने। ३२ इहां "का मालना दिराका માંડે લાંગેલી છે તે નીચે કાજબ છે: અને કલડીને ખસેડવાની માજના સાથે

> अर्भीस्टन 'ने।न-धुरे।पीयन जेहस ડીપાર મેન્ટના પ્રમુખ મી. ♣. ઐચ. બાેયા 🖣 જણાવ્યું છે 🦫 માં માજના ગરૂપ એરીયાઝ બાહે વિચારી રહી છે. મે વિમાંગા પાડવાના કારણા નાચે મુજમ મી. બાયાએ આપ્યાં છે.

- પૂર્વ રેન્ડના ઘર્ષ્ટા શહેરામાં હિંદીએ અને કલડી આછાં છે. भेनानीमां समभम ४,००० दिहाला અને ૪,٠٠૦ કલડો છે. બીજ શહેરા માં આશરે ૧,૦૦૦ હિંદીઓ અને आशरे नेटबांक है वधारे इस्ते है.
- आ १०,००० दिंशीओ अने ૧૨,000 કલડીને એ વિસ્તારામાં वहें भवाधी आ अन्ते विस्तारानी सारी ઋવી પ્રગતિ થશે. આ યયા પછી ञे अव्याचे धरकसरथी सारां निशाला, ધરા અને ખીજી સગવડા કરી શકાય.
- ચ્યા પૂર્વ રેન્ડના શહેરા લખાં ल नका नका है जीटने हैंपर अल्लना 'से। इसने।' म'धाया पछी आ કામના માણસા શાંતિયા અને સહેલાઇ થી કામે જઇ શકે છે.

अ। वेक्नाओने। विरोध समू भा करे भेवा शंक्षत छे. तेमानी એવી દલીલ છે કે આ ચર્તા હન્તરા લાકાને નીચે મુજબની મુશ્કેલીએ।

 પાલ કુમરના, વખતથી પૂર્વ ખધી જગ્યાએ ખિત-ગારાએ માટે કંઇ રેન્ડના અ શહેરામાં ઘણાં હિંદીઓના રહી છે અને તે ટુંક સમયમાં અસો-પણ ગાદવથી થઇ નથી. એક જાણીતા બાપ દાદા આવી વસ્માં હતાં તેઓ સીએશનના સબ્લોને પ્રળકે.

તરફ અાં પગલાં લેવાથી, અન્યાય क्यी क्ट्रेवाय.

🕒 કર ભરનારા ઉપર માટેા ભાર અનાવી પડશે. ગરૂપ ઐરિયાના કાયદા-કલમ મુજબ ખીન-ગારાગાને મિલ્કત શુમાવવા ખદલ, ખદલા આપવા પડશે. नवा धरे। भाषा भारे सत्तावाणाओ। એ લાખા **પાઉન્ડનાે** ધુમાડા કરવાે

ले हिंदीने। हासना वेपारी मधी। ગુમાવી ખેસે તા હાલના વેપારને માટા આંગકા લાગશે. ગારાજ્ઞા જે વેપાર ना दिही देपारीना साथ करतां ते તેઓ ગુમાવી ખેસરો. હિંદી વેપારીએ! સાથે ગારા વેપારીએ કેટલા વેપાર કરે છે તેની તપાસ 'શ્રેસોસીએશન **ક્રો** મામ કે મામ કે કે મામ કે કરવા માંગે છે.

ञ्घ नेरीपाज नार हेटलीये क्या 🤻 આવા પત્રહાં લઇ રહી છે 🖹 તે! ખ્યાલ ખીજ પ્રાંતાને રહેતા નથી. सरकार धीमे धीमे आम हिंदी विस्तारा માં પત્ર પેસારા કરી હિંદા ગાને ખસેડી

મી. ડાગના પત્ર

ડેરખનના યુના⊌ટેડ નેશન્સ ઍસો-સીએશનના પ્રમુખ મી. એ. 🖚 છે. भीर ६५२ युनाम्टेर नेशन्सना सेहेटरी-જનરલ મી, ડાગ હેમમાં ઝાલ્ડના પત્ર **અ**ાવ્યા છે. આ પત્રમાં મી. ડામ, भा भेश्वेश्तीभेशनना सभ्योने, युनीयन ना प्रवास दरम्यान सण्य निक् सम्या ते भरब भेर स्थवि छे.

त्रेसेासी श्रेसनना भंत्री भी, रे⊭भन्ड માર્ડ **ઉ**પરના ખીજા પ્રત્રમાં જણાવવા માં માબ્યું છે કે તેમાને (મી. ડામ) के अदेवाल असे।सीअश्वन तरहथी આપવામાં, આવ્યા હતા તેના અવ્યાસ तेने।ने भारीश्रध्या क्यों छे.

આ અદ્વેવાલની ખીજી નકલા હવાઇ

કોમસેના વડાની લલામણ

ત્રીપ **ગ**રીયાઝ એક્ટ ઉપર બાલતાં ડરવાન ચેન્લર એક કામસુના પ્રમુખ મી. છે. મી. લેંા 🖨 કહ્યું 🦫 કેટામેનારમાં રહેતાં હિંદાચાને માંજ રહેવા દેવું, એટલું જ નહિ પશુ આખા કેટામેનારના વિભાગ હિંદાઓને સોંપા દેવા જોઇએ. આ વિભાગમાં સરકાર **હિંદी** भानी धरनी व्यवस्था करवी નેષ્મ.

વધુમાં તેએ છોલ્યા 🕃 ચેમ્બરતે ખાતરી થઇ ચુકી છે કે જે વિભાગામાં હિંદીઓ પહેલાંથીજ રહેતાં હતાં સાં ल तेमाने रहेवा हेवा लेथा तेमा भुक्षेत्री पभर सारी प्रभति करी शके. व्या प्रपरांत तेनेको केवी पशु भाषणी કરી છે 🕽 ડરભન સીટી કાઉસાલે ૧૯૫૨ના ૧ ગરૂપ એરીયાઝ યાજના प्रभाद्ये सीउनकाम, नेशवर पेट', रीवर સાઇડ અને ત્રારષેક્ટ દેવના ને વિભાગા પાડયા છે તે ક્રીથી તપાસી ભેવા જોઇએ. કારજાકે આ વિભાગા માં ઘણા હિંદીએ કહે છે અને તેઓ સુરકેલીમાં સુકાય જેવા.

મી. લાે અવા સ્થતા કરે 🚱 🦹 સડી કાઉસીલે ચેમ્ખરના સાથ લઇ ०३५ **अ**रीयात्र भेाउ सपर हमाश्र કરવું જોઇ 🖣 🤰 જેથી તેએ ! આ विभागानी व्यवस्था भाटे पुनरावत न કરે. - મા સિવાય તેમામ કહ્યું કે સીટી કાઉસીલે ૧૯૫૨માં ડરબન શહેર ના મધ્ય ભાગ માટે એવી સૂચના કરી < ती है, न्या भागने क्षेत्र हे तेमल रहेवा रेवुं, ने स्थनाते येभ्यर ने।इ કામર્સના સંપૂર્ણસાય છે.

મા. લા એ કહ્યું કે ચેરુપર માક કામર્સ પાસે એવી મામણી થઇ હતી કે તે હાલના કટાકટીના સમયમાં, ञ्घ निरीयाळ ने। उंनी व्यवस्था तर्धनी पेतानी नीति लहेर हरे. मा मा2 भुभ वियारधा ५४० चेम्पर जाह हामसे पातानी हपती नीति लहेर

"દ્રાન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૦ ફેર્યું આરી, ૧૯૬વે.

નેતા વગરની કોમ

થતાં હુમલાએ તરફ બેદરકાર બન્યાં છે, અને 'તેઓ ક'ઇ પણ કરવા માટે અશકિતમાન છે. હિંદીઓને લાગતા-વળગતા મુખ્ય પ્રશ્નો 'ગરૂપ એરીયાઝ એકટ'' અને આ કાયકાં નીચે થતાં હેંદેરાએ! છે. હવે એ મુખ્ય પ્રશ્નો 'રેટ પેયર્સ' ઐારગનાઇ જેશન'ના હાથમાં આવી પડી છે; અને થાડાકજ વખત ઉપર પીટર મેરીટઝળગ'માં આ માટે એક સંસ્થાની રચના થઈ. તો 'પછી' હિંદી જનતા એ જાણવા માંગરો કે નાટાલ ઇન્ડિયન કેંગ્રેસ શા' કામ માટે છે? તે કેવળ છાયામાં બીજાએ એ કરેલાં કાર્યોની ટીકા કરે છે. બીજા ઓની ટીકા કરવી એજ કેવળ કેાંગ્રેસનું કાર્ય હાય મમે જણાય છે. તે કેવળ અહેવાલા કડક ભાષામાં આપી નથે છે. અને નાટાલ ઇન્ડિયન એારગનાઇઝેશન શું કરે છે તે જનતા જાણતી નથી: પર'તુ આ એક્સનાઇએશનમાંના સભ્યાે પાતાના ટેકેકારાની હિત સગવાય એજ મ'ત્રણાઓ દ્વારા કરે છે. આ આરગનાઇ ડેશન પછુ ગરૂપ એરીયાઝ એક્ટ' તરફ બેદરકાર બની છે, આ વિષય ઉપર सभाजने नाटास छन्डियन हैांश्रेसे अने नाटास छन्डियन न्नारग-નાઇઝેશને તરછાહી છે. 🔻 🤄

છેલ્લા ૫ખવાડીયાથી શાળામાં જગ્યા મેળવવાના પ્રશ્ન ક્રેરીથી ઉમટયા છે. આ ઉપર ઘણી ચર્ચાઓ શઇ પરંતુ આ પ્રશ્ન હાથ ધરવા માટે કાઈ પણ હિંદી નેતા આગળ આવ્યા નહિ. નાટાલ ઇન્ડિયન કેાંગ્રેસ અને નાટાલ ઇન્ડિયન ઐારગનાઇઝેશન આ વિષય પ્રત્યે રસ લેતી નથી; અને આ પ્રશ્ન સાલસભરી આઇલેન્ડના પ્રશ્ન કરતાં પણ વધુ તીવ પ્રશ્ન છે. આ પ્રશ્નનું ભાન 'ઇન્ડિયન એજયુકે ગત કમીટી'ને પણ નથી. એના ! પ્રમુખ 'કામી-કાલેજ' ના પ્રક્ષમાં ગુંચાયા છે. જ્યારે જ્યારે આવા મુખ્ય પ્રક્ષ ઉદ્યો થાય છે, ત્યારે ત્યારે હિંદી કામ નેતા વગરની બની જાય છે.

કોમી-કોલેજના ખદલામાં યુનીવર્સીટી એાક લંડન!

લ્સળરી આઇલેન્ડમાં ઉભી 'યચેલી હિંદી' યુંનીવર્સીટીના સ'પૃર્ણ બહિષ્કાર કરવાનું કહેનારાએ 'અને તેનાં બદલા' માં પસ'દ કરેલી યુનીવર્સીટીમાં દાખલ થવાનું કહેનારાઓનું કાય ધુમ્રમય દેખાય છે. કેવળ આ કમીટીના પ્રમુખ ડા. એસ. કુષ્પન છે એ બધા જાણે છે, પરંતુ એ કમીટીના બીજા સભ્યાે કાેેે છે એ કાઇ જાણતું નથી. ખીજું એ જાણવામાં આવ્યું છે કે સુની-વર્સીટી શ્લોક લંડન મારફતે શિક્ષણ મેળવવાની ઈચ્છા રાખનારા વિદ્યાર્થીઓએ એક પ્રવેશની પરીક્ષા આપવી પડશે. અને અક્વા એવી છે કે એ માટે પાઉડ ૩૦થી પાઉડ ૯૦ લાંગશે; અને એ ઉપરાંત તે માટે છ માસથી એક વરસ લાગરો. આ ઉપરાંત એવી પણ અફવા ફેલાઇ રહી છે કે આ કમીટીએ દર,વધે પાતાના કિરસાએનું પ્રથક્ષ્ટરણ કરતાં 'તે લખે' પાછા ભમણા વેમથી ઉપળશે' અતે ખર્ચ પૂરા પાડવા માટે હિંદી-દામ પાસે વાર્ષિક ર,પ૦૦થી પ,૦૦૦ 📦 કે દારના નશામાં ખુન થયા 🔌 વળપ્રશે. પાઉડની માંગણી કરી છે. 'શા માટે આ પૈસાની જરૂરતા પડી પહુતે શકારાટને કારણે જેમારે સીગારેટ (અનુસંધાન માટે જીગા પાનું ૩૭)

એ દાઇ જાણતું નથી. આ ઉપરાંત શાહાક પ્રશ્નોના જવાબાની આશા જનતા રાખે છે. જે અધ્યાપકા આ શિક્ષણ માટે અલ્યાસ કરાવશે તેઓ એ કાર્ય મફત કરાવશે કે પૈસા લેશે? ને તેઓ મક્ત શિક્ષણ નહિ આપી શકે તો' એ"લાગ 'કરી નહિ 'કહેવાય. માં ઉપરાંત આ માણુસા અભ્યાસ પૂરા કરાવવાની શું જામીનગીરી અમાપશે, યા તેમ પછી બીજી જગ્યા મળતાં ત્યાં ચાલ્યા જશે ક આ કમીટી કેટલા નખત ટકવાની આશા રાખે છે? ને એ કમીટી એક યાં બીજી રીતે નિષ્ફળ નીવડી તે પછી વિદ્યાર્થી એવું શું થશે ? એ તો ચાખ્યું છે કે હિંદી જનતા આ ક્રમીટીને પૈસા ે દ્રી કામ પાસે નેતાએ નથી, એ તેએ સમજે તેા ઘણુંજ આપશે નહિ, કારણ કે કમીટીની આ યાજના ઘણી ખરી હિંદી સાર્ક. કેવળ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ અને નાટાલ ઇન્ડિયન જનતાને માન્ય નથી. કાેમી કાેલેજની સામે આખી હિંદી એારગનાઇઝેશન છે, પરંતુ આ બન્ને સંસ્થાએ હિંદીએ ઉપર જનતાના 'વિરોધ છે, પરંતું તે સાથે તેના અદલામાં પસંદ કરેલી યાજના પણ તેઓને માન્ય નથી. આ ઉપર કમીડી એક અહે-વાલ બહાર પાંડે તાે એ મંદદ-કર્તા થઇ પડશે.

ં મહાત્મા ટાલ્સ્ટાય

भुंकातमा टाहरेटाय अ रशियाते। अंक महान साहित्यकार, विभारक अने ક્રાંતિકાર થઇ ગયા. એ મહાન વિદાન હતા પહ્યુ પાયા પંડીત નહાતા. અનું સાહિત્ય વેધક, હદયરપર્શી અને અમે તેવા હદયને પણ હચમંચાવી મુકે 'એનું છે કારણ એની પાછળ એના જીવનના અનુભવ પંડેલાં છે.

૮• વર્ષ ની ઉંમર કે જ્યારે સામાન્ય ના ભ્યસનીઓના હાથે ફંડા કેલેજે भाष्यसे। हे केमके छवी लएकें नथी "तहन निर्धमताथी केने हिम्म हर्म एहें પર્ણા માત્ર હસરડા તાણીને પૂર્વ કર્યું ખની મત્રું ઢાય તેમ નિષ્કુરપણ ખુન હેાય છે તેમની સ્થિતિ કેવી પંચુ, થયાના કાખલા છે અને અન વ્યાસનમાં નિરાધાર અને લાચાર દ્રાય છે! 'પણ ઉડાણથી સપકાયા પછી માલસ પાતાની ગ્યાવી જેક ઉમરે પણ ટાલ્સ્ટ્રાયના માનવતા ગુમાવી બેસે છે. ખરાણ અપાત્માં કેટલા પ્ર**ભળ હતા** તે અ'ગે એક પ્રસંગતા ઉલ્લેખ કરતા ઉમાશંકરે sel र मा उभर तेमने धरमां सिदांतिक भतभेड एउथे। खारे तरत के बर छ।डी भित्रा अने प्रशंसक्षक क्रेमने जीके B'B अवा न हेता पे।ताने त्यां रे।धी राष्ट्रमाः पथु ज्ञावे। प्रथण अने तेनरशी क्षेत्रने। आत्मा दता.

મેં એમતું એક પુરતક પશુપ નહિ દારના વ્યસન કરતા પશુ બદતર છે,

ફૂત્યા કરતી વખતે તે પુરા ભાનમાં है।य छ नेटले तेनी निष्डुरता वधी જાય છે.

ં આ વ્યસનમાં આપણી પ્રજા પહુ તે તેએ ચાલી નીકલ્યા. જોકે એમના બળાણુડ કુએલી છે. તમારામાંના ઘણા મિત્રા પણ આ વ્યસનમાં કસાગેલા હશા. એમાં તમારા હાઝા વાંક નથી કારથ કે નાનપણથી ગળશુથીમાંજ आ व्यसननी ; सेट आणक्रेने भूते छे. પથુ 📢 સમજાયા પછી 🔿ને વળગી રહેવાય'' વચ્ચું છે. તેમાં ખીડી અને રહેલું એ તેા નામરદાઇ ગણાય, નિશ્વય તમાકુના 'ભરત માટે તા તેઓ એટલે કરીને એક ઝાટકે એમાંથી સુકૃત થવા સુધી કહે છે કે ખીડીનું વ્યસન એ ના પુક્ષાય' કરવા જોકએ. વળા डेडिटराने। पथु व्यक्तिप्राय के है केन्सर વધારે બર્યાંકર છે કારણું દારતા જે જેવા જીવસેલ્યું અસંસ પાંકાંકારી 'દરી દેદ અને નસા ચઢે છે તે તા માણસં આ વ્યસનને આભારી દ્રાય છે. વ્યસન ने थे। इसका माटे भेलान जनावी ने माटे जिस इदेवाय के है पहेंदा है के अने के अर्थ जेलान अवस्था साध्यं व्यसन हरे के, पंकी व्यसन मां है उदहादमां के ने हरनाना हाम व्यसन हरे के अने ''आपने' व्यसन કરી મેસે છે ખરા પણ એતા નસા માંચુસ ઉપર ચઢી મેસે છે અતે અતે કતરી જતા એને પાતાના કૃત્યા માટે પાતાના ગલમ જનાવ છે; આમેં આ પરતાવા થતા હૈાય છે જ્યારે સિમારેટ સંબંધીમાંથી એર કરીને સ્પાય ફેલ્ટફ તું-બીડીતું વ્યસન એ ધીમા ઝેર જેવું 'જોઈએ. કાઇ કરે છે અમર આશ્રમ देश 9. ज माध्यस्ति हेई अर्त नहीं में नियम छ जेटला प्यातर लागिड ता यडावें छे पर्ध अने मेलान जनावतुं पंच अ छाउवामां पातान हित श्रमावेश નથી. દિવસના ચોંવીએ કલાંક 'એના છે એમ સમજીને કાડશાં તો કરી' કદાપિ કેકની અંસર અના મગજ ઉપર રહે" એ તમને વળગી શકશે !નહિ. પથ જે અને એને કોરણે એનું મન અસ્થિર' ધાકધમકા કે નિયમના દ્રષ્યાણને લાધો અને તરંગી રહે છે. ખુનના ખનતા' છાડ્યું હશે તા અહીંથી છૂટા પ્યતાં

સમાજ જીવનની ગાંધી સાધના

લેખક: જુગતરામ દવે

Che क्षिक्षवस्या अने आश्रमव्यवस्या यह भया तेमक अने कैन-काबोमां इसहंक मन छे. निशाला अने हासेले रवश्य धारणु अरीने आपणुर देशमां बासमां गुलरातमां स्वामीनारायणु જીવી રહી છે. અમાશ્રમભ્યવસ્થા તેા સંપ્રદાયે પણ તેમાં નવું કોહી ઉમેશું હીંદુસ્તાનના આજના સમાજે પૃષ્ટું પણે છે. બીજ પ્રાન્તામાં પણ રામદાસ, છાડીજ દીધી છે. ચાર આલમોની સમર્થ, ગૈતન્ય મહાપ્રસ જ્યાંઓએ કલ્પના નામરોષ રૂપે માત્ર પુરાણોની શાન, લક્તિ, ત્યામના મંત્રા પ્રચારી ક્યાંગામાંજ રહી છે.

ચાર વ્યામ્રેત્રામાંથી એક ગૃહસ્થાન रवा छ.

પ્રદાયમાંત્રમ પ્રાદાણ જેવી કેટલીક ३५ रहा छ. जेने रहा इदेवाम अ निंद, जो ते। प्रायीन भव्य बरतुनी देवण हड़ा कर है. आणक्ते शुक्कुणमां भेक्षिया. त्यां ते संयम अने विद्यानुं **આયું લઇ આ**વિ જીવનના મજ્છુત પાયા નાખે, આવી ભવ્ય જાની કલ્પ ना दती तेने भद्दे आले ता ज्ञातिना रिवाक तरी है अने जातिमां वरे। इरी भाराम भताववाना साधन तरी । पत्री-प्रवितनी विधि अर्गामां आवे 🗟 ખડેના દાડાવી શુરકુલ ખડુકુને માકલવાનું નાટક કરવામાં આવે છે. અને નાટક માં પણ તેને નાટકી શુરૂને ઘરે પહેંચવા દેતા નથી. ધરના ઉમરામાંથી જ મામા તેને પકડી લે 👂 અને ખાંધ મેસાડી પાછા ઘરે લઇ આવે છે.

६वे वानप्रस्य भाश्रमनी हशा लेक्ष्म. ते ते। भाषा है। मारहना રૂપમાં પણ બચવા પામ્યા નથી- મરણ ના અંત સુધી ડેાસાડેાસી ઘરસંસાર ने। अरभार यदाववानं भे।उतां नयी. अपने पानप्रस्थ थपानी हमरे डे।साम्भा **યણીવાર** ખીજી અને ત્રીજી વાર બાળa-बा^{क्र}ा साथे परखुता जीवामां आवे છે. અને ધરમાં પ્રૌડ માની અને જીવાન વદુદીકરીની સુવાવડા સાથે ચાલતી દ્રાય છે. આથી ગૃહરથાશ્રમ માં ઢાઇ જાતના સંયમ ઢે સભ્યતા સૌને માટે નીચું પાડનારૂં થઇ મર્યુ છે. ખાળદાને હાલ્સમાં જીવનને ખદલે ઢં≯ધડા વિનાનાં ઘેલછાબર્યાં લાડ મેવે છે, જીવાના ભાષકમાઇના વ્યાસિત પિતા અને શિક્ષકોના ક્રોઇને વ્યક્ષસ્થાત રહી બીન-જવાબદારીવાળું સાહસરહિત લાભ મળે છે તેને તે તત્ત્વા કંપ્રક જીવન માળે છે અને પ્રોડ ઉમર વધતી મળે છે, પરંતુ સામાન્ય રીતે તેા જાય છે તેમાં વધારેને વધારે ધનલેહની ખાળકા અને ભાળાએનને મા-ખાયનાં અને સત્તાલેહ્યુપ થતા જાય છે.

ખરા. હોંદુ ધર્મમાં શ્રી શંકરાચાર્ય તાે અંશ પથ્યુ મળતા નથી. તેથી

ઋ આપથા દેશમાં સમાજના શરીર મહાવીર સ્વામા અને ગૌતમ છુદ થઇ તરફથી અને શિક્ષકા અને સમાજ અને પ્રાપ્યુસમી ત્રણી શકાય. અનામાં ગયા અને તેમણે સંન્યાસ આશ્રમને વર્ષ્યું ભ્યવસ્થા એ હ્યાતિભ્યવસ્થાનું વિકૃત નવા વેગ આપ્યા છે. તાન્ન કૃતિ-સંન્યાસીઓના વંશ કંઇક છવતા રાખ્યા છે. છેક માયણા જમાના શ્રમજ આજે ચાલતા જોવામાં આવે માં સ્વામી દયાન'દ સરસ્વતીએ તથા છે. તે પથ્યુ ધર્મપાલન ગાટે રહ્યો શ્રી રામકૃષ્ય્યુ પરમહંસે સંન્યાસધર્મ નથી. માત્ર ભાગ ભાગવના પુરતા માં આધુનિક જગતની વિદ્યામાના કેવળ પૂર્ય કમાવા ખાતર તપસ્યા જાશકાર લોકાને ખેંચ્યા છે.

· અા નામસેષ થઇ ગયેલી ભાગ્ય ત્રાતિએામાં બાળકાને જનાઇ દેવાને આશ્રમપર'પરાને મહાત્મા ગાંધીજીએ नवा सभावनी नवस्थनार्भा वाणवाना મહાપ્રયત્ન કર્યો છે. આશ્રમધર્મનું भानीन नाभ वापर्या विना तेनां भूव्य तत्त्वा अने सिदाताने समाज्यां प्रनर्शिवत करवाना प्रयत्न तेमक् देवी रीते अयो चे तेनी आछी इपरेणा આપવે નોર્ધશું.

> श्रह्म संना प्रति इत्र ६ पवित-संरक्षारते सळवन करवानी आव समाळ्यानी शित तेमचे अद्या ३री नि. तेमञ् ता भनुष्पळवननी साया पायाओ नाणी आपनार ध्रक्षयगैश्रम નાં મૂળ તત્ત્વે। ઉષ્કરતી પ્રજાના જીવન માં દાખલ કરવાના રસ્તાએ રાષ્યા. આ પાયા એટલે સંયમ, પરિશ્રમ અને સેવામય કઠિન જીવન સહિતનું વિદ્યાર્થી જીવન.

આજે બાળકાને શુરકુળ માકલવાની પ્રયા નથી, પણ તેમને હથી ૧૮-૨• वर्षनी डिमर सुधी शाणा-हासेलेमां માકલીને કંઇ ને કંઇ બચ્યુવાની નવી प्रथा ता याली रही छ व्यने दिवसे दिवसे ते वधारे ने वधारे व्यापः शती જાય છે. જીતા કાળમાં છે કરી માતે श्रकृषे कवानुं भणतुं नहीतुं पश् स्था જમાનામાં એક્કરાત્રોને જેટલું બણતર भने हे तेटसं क भेणववाना दरवाल છાકરીઓ માટે પણ ઉલાડા થાય છે. પણ સચવાતી નથી. ધરનું વાતાવરણું માત્ર આ ભણતરમાં વ્યક્ષચયોશ્રમનાં तत्त्वा-अटले हे संयम, परिश्रम, सेवामम ३६ म विद्यार्थी छवन मारे કશું સ્થાન નથી. સાધુચરિત્ર માતા धरानी संदर साक्षारमां है विद्वारमां સંન્યાસ અાશ્રમ કંઇક બચ્ચાે છે સંયમ, પરિશ્રમ સેવામય, કઠણ જીવન

तरस्थी पष् तेमने ते तत्त्वा भणतां નથી. અણીમણીને નાકરી ધંધા કરવા, क्ष्माधी करवी अने क्षेत्र-स्वार्थभय જીવન भाणवुं अल ध्येष तेमनी समक्ष સુકાય છે. આથી આ જમાનામાં भध्यतर हे ज्ञान विज्ञान अभावना हाछ पथ्य अभना करतां वधारे प्रभाश्यभां अने वधारे व्यवस्थित युधं है।वा छतां આપણી ઉઝતી પ્રજા બળવાન, હિ'મત वान व्यने तेळस्वी धनती नथी. आधी છતા આ આશ્રમામાં રહેતાં ઓપુર્ધા અને સંયમ પાળતાં નથી. ઉદ્દેશ વગર नां तपस्या, अवम माध्यस पाणा न શકે, ગાંધીજીના આશ્રમા અ દેશની रयनात्मक सेदा करवानां व्या देशनी સત્યામહની લડતા લડવાનાં ધામા છે, એટલે **દેશકા**ર્યમાં જીવન તલ્લીન રહે अने सामान्य रीते संयमप्रधान-प्रहा-यर्भप्रधान वानप्रस्थ छवन क ते है। ગાળતાં હાય. તેમના હાય નીચે ઉછરતાં બાળકાે અને 'બાળા⊃ોને આ રીતે ગીધી અાશ્રમામાં સંયમ, પરિશ્રમ,

सेवापरायथ्य ३४थ्य भक्तभारी छवनन **કુદરતી વાતાવર** था भणा शहे छे.

પૂત્રથ ગાંધીજીએ આ પ્રમાણે આ-श्रमधर्भाते नवा स्वरूपमां पुनर्छावित કર્યા તેનાં કેટલાંક અતિ માલાં ફળા આવ્યાં છે. દાખલા તરીકે-(૧) **હોં**દુ-રતાનની ઓંગોને પણ પુરૂષ જેટલું જ મહત્ત્વ સમાજમાં મળા ચુક્યું છે. અગિયતે અમુક દક દ્વાય અને અમુક હકત દ્રાય ઋેવી અનુચિત સર્ચાનું રથાન જ ઉડી બધું તે, ધર્મ અતે વેદ આદિ વિદ્યાએમાં 🚮 વિષે જીવા જમાનામાં વાંધા લેવાયા હતા તે ખાસ કરી ચર્ચાએ કર્યા વિના કે રમૃતિએ! व्यते कायहाळी सडमा बिना हे समिति એ અને પરિષદા ભર્યા વિનાજ **ઉ**ડી મયા છે. રાજકારખુમાં મતાધિકાર પરાવવા, અધિકારનાં સ્થાના ધરાવવાં, ત્યાયદાનમાં કામા કરવાં, વગેરે સ'બ'ધ માં કેટલાક આમળ પડતા દેશા પછ્ હજુ ઓએાને લાયક ગણતા નથી. તે અધિકારા આ દેશ સ્વતંત્ર થતાં સ્ત્રી-ઐાના ખાળામાં આપાઓપ આવી ગયા છે.

ગૃહસ્યાશ્રમને સંક્ષિપ્ત ખનાવી વાન भरथ आश्रम तर६ द्वहरती रीते, ખાસ કૃતિમ પ્રયત્ન વગર જ વળા છે. પાતાનાં બાળકા જેટલીજ આશ્રમનાં અને દેશનાં અન્ય બાળકાની પણ सेवा करवानी सावना तेमछे आश्रम

શુભ પ્રસંગા માટે સેટ!

સ્ત્રીએા અને પુરૂષા માટે

ડોચાળ

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલનાં એાટામેટીક કેલેન્ડર,

- રાેમર
 - રાહરી
 - લે'કા
 - રસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષાના શર્ટ સુટ, **પાયજામા** વિ. તેમજ આળકાનાં કપડાં.

હોલસંલ ભાવે મળશે

બાકસ પદ્દ. होन: ८३५-२६०१.

વક્ષભભાઈ છી. પટેલની કુાં. ૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસખર્ગ.

વાસીએમાં પ્રેરી અને આશ્રમવાસી માંધીજીની રીતે કરવા તહવાર થયા માં અપનાવી.

માતાનાં નાનાં નાનાં ગૃહસ્થાશ્રમાં હોત, તા નવસજનનાં કામા એટલાં ચલાવવા એ જીતી આકતમાં સુધારા વૈવિષ્ય ભયો કુટી તીકળ્યા ઢાત કે संभम केणववामां भदद करे छे. व्यापा भामसतदार के क्रेसेक्टरनी क्रियेरीकी सायक राणे अवे। आहार ते सौने तेना आर्थीक व्यवहारे। अक्षावना આપે છે. નાનાં ઘરાની જેમ છબને અનેક પ્રકારની સંદકારી મંડળીએ! પંપાળવામાં તે વખત કે શક્તિ ખર્ચશ્રે ચાલ થઇ ઢાત અને તે કંઇ વેપારી નિંદ છતાં સાજમાંદાંની સંભાળ જરૂર પેઢીએ જેવી ન દાઇ શકત, પથ

આશ્રમ જીવનનુંત્રીજું કળ એ છે કે તેમાં રોઠ-નાેકરના એક નથી. સૌ સમાનપણે ખાય પીએ છે. અને સમાનપણે કામ કરે છે. નાર્ના ધરાતા **દે**તુ સુખનામ બામવવાના **દે**ાઇ જો ગૃહરથને કંઇક ઠીક ઠીક કમાવાની યુક્તિ આવઢી જાય છે તે। તરત જ ધરમાં નાનાં માટાં દરેક માટે નાેકરા રાખવામાં આવે છે. નાકરા રાખ-વામાં માટાઇ મનાય છે, તેનાથી પર ના સંરકારા ખબડે છે અને ગૃહરયા શ્રમમાંથી આશ્રમ તત્ત્વ ઉડી જાય છે ञेवा विचारल हार्धने आवता नथी.

ઋંતમાં વિવેકી શ્રાતાઓ કરપના ચથાવશે તાે સમજ શકરો કે આશ્રમ જીવનતું એક ખીજું અને સૌથી વધારે મહત્ત્વતું ફળ મેળવી શકાય તેમ છે. એ છે સંતતિ નિયમનના માનવને માને એવા 8કલ. આ વાતીલાપમાં ગ્યા અતિ મહત્ત્વના વિષયના ધશારા કरवा करतां वधारे सभय हुं अप्र शहुं तेम नथी. आभभीक्ष्यन येक्सनाने। પ્રયામ ગાંધીજ તેમના છવન દરમીયાન ઠીક ઠીક સક્લ રીતે ચલાવી શાયા દતા, તેમાની પ્રેરણાયી જે જે કામા યતાં તે ખધામાં આશ્રમનું ન્યુકિલયસ मिटसे हे हे-द्र तरत अभू यह अर्थ. ગાંધાછ પાતે કહેતાં કે હું જે કંઇ કામ કર્ફ છું તેમાં અપાત્રમ ઉભેષ થઇ જ लाय छे. अने तेम थाय ते स्वाका(वि± જ છે. સત્ય અને આત્માનાં કામા ઉભા યાય એટલે કુદરતી રીતે સેવાન પરાષ્ણુ, સંયમી, ત્યાગી, તપરવી માથુસાનાં જીય બેમાં યઇજ જાય, સો મૂળથી તેવા હાય એમ છે નથી. પણ તે થીપ્રકારનાં કામાની પ્રેરણા सामान्य माधुसाने पशु तेवा लनावी ₹ 0.

ભાષ્ટ્રમા પોતાની મેળે ઉગી નીકળ્યા ખીલી ઉઠે અને એક મહાન પ્રજ તીકળવાના અવકાસ મયૌદિત હતો. દયતું સાત્રાજ્ય લાવવામાં અત્યંત પથુ જો ગાંધી છતા અનુષાયોએ વજબળ ભાગ ભજવી શકે. રવરાજ્ય પછીનાં નવસજનનાં કામા (આકાશવાણી વડાદરાના સોજન્યયા)

ળહેનાં એ પણ તે આવના ઠીક પ્રમાથ્યું હોત તા તે અલા પાતાની શંકાષ્ટ્ર તિથી દુષ્પાઇ ન જતાં નવસજનનાં સર્વો ઘર ઘરમાં રાંધલું, ખાલું, અને પ્રશ્નો માંધાજીને રસ્તે કોલવા મંડયા કરી ગાંધીજી આશ્રમાના સાંયુક્ત આ દેશની અંદર સેંકડા નહિ, હજારા રસાડાતા નવા ચીલા ચલાવ્યા છે. નહિ, પણ લાખા આશ્રમા ઉમાં થઇ ગાંધીજી તેના ગુણગાન કરતાં કહેતા ગયા દ્વાત. જેટલાં ગામ તેટલાં કે તે રવાભાવિક રીતે રવાદ ઉપર ગ્રામરવરાજ્યા ચાત અને તે બધાં आश्रम परिवारतां शरीराने सेवा भाटे कीवां न देति, पश्च आश्रमा क देति. વ્યાશ્રમાં જેવી જ હોત. ગામડે ગામડે વિદ્યા અને વિનયના પ્રચાર મોટે विविध प्रकारनी शिक्षश्रभेरथा भा छली યાત અને તે ખંધી આજની નિશાળા અને કાંગ્રેજો જેવી ન હોત, પથ્યુ શુનિયાદી, ઉત્તરશુનિયાદી, આશ્રમા જ હોત. ગામડે ગામડે ખેતી, ગાપાલન, ઉદ્યોગા, વિદ્યામાનાં સંશાધન કેન્દ્રો नीक्ष्यां होत. तेवी संस्थान्ताना केन्द्र માં હ'મેશાં સ્માત્મસમર્પણ કરનાર વિદાના જ હાય છે એટલે આજે પશ્ચ તેવી સંસ્થાએ લમભમ આશ્રમા જેવી ज दीय छे छता ते पशु वधारे शुद અને આપણી સંસ્કૃતિને શાબે એવાં **અ**ાશ્રમાતું રૂપ ધારણ કરત, ન્યાયનાં કામા અને રક્ષણનાં કામા જમાં થયાં ક્રાેત પણ તે આજની કાર્ટી અને માલીસ કે લશ્કરનાં રૂપનાં ન હાત, પશુ પ્રેમ અને ન્યાયનું વાતાવરશુ ફેલાવનાર અને સત્યાયહના પ્રચાર કરનાર શાંતિ સેના જ્ઞાના જ આશ્રમા

આપણી સ્વતંત્રતાને અને આપણા रवराज्यने की आंधीछना तेमना वारसी तेमनी रीते धुषपाशसया ४५३ ते। देशमां यारित्यवान, विद्वान अने सेवा ભાવના ભરેલાં સેવકાનાં જાણાનાં માલમા ઉભા **યઇ શકે,** સજીવ પ્રાણી ञानां शरीरानी लेभ ते हेन्द्रीमांथी અતેકવિધ નવમિષ્યુનાં મહાન કામા અંતરપ્રેરણાધી અને અંદરના બળધી यासी शहें, अने जीतलेतामां भारत દેશના અતમા પુરખારમાં ખીલી શકે.

મહાત્મા ગાંધીજીએ પ્રાચીન આશ્રમ ધર્મ તું પાતાની પ્રતિભા વડે કેવું નવ-संरक्ष्य क्युं तेनी आश इपरेपा ખતાવવાના મેં પ્રયત્ન કર્યો છે. માંધા छने तेने व्यापक क्री भताववानी तक ક્રિયરે વ્યાપી નથી, પરંતુ જે વ્યક્તિ પાતળાં પ્રયાગ તેઓ કરી શક્યા છે ते स्पष्ट इपे मतावे छे हे की ते दस्ते ર્ગાંધીજીના જીવન દરમીયાન સેંકડા દેશ ચાલે તા તેના આત્મા ખરેખરા હતા. તે જમાના મુખ્યત્વે રાજદારી પાતાની આત્મશક્તિ ;દેળવીને અપૂર્વ લડતાના હતા. એટલે આશ્રમા ઉગા ઉન્નતિ સાધા શકે અને જગતમાં સવી

ખાપ અને તેમના બહેન

(માઇને માલમ થાય કે, તું તા **આખા જગતનું કરવાથ્યું કરવા બેડેા** હું. આ બહેનની સામે તા કાકદિ' જો.'

२० क्रिके का कार्यनी यात ફાં'ક પાસે લખાવીને ખહેન કાગળ रवाना धरे छे.

थापु क्वाथ आपे छे: 'अहेन तं ला ते। छे हे तारे। भाष्ट्र में।21. भावे। **३ श**ना दाशमां औड संशेट સિવાય ખીજું કાંઇ નથી. તને હું શું આયું? એના કરતાં તું દળણાં દળીને, भद्देनत भजूरी धरती है। यता है वुं સારૂં! '

ખ≩ત વળતા જવાખ અગાપે છે: 'ભાઇ હું 🔞 વે વૃદ્ધ થવા આવી. શરીર માં જેર હતું ત્યાં લગી તા કામ કર્યું. 📢 यतुं नधी, 🖻 ८ थे ता तने आङ्छ ≱री छे.'

ત્યારે એમ કર, અહિં આવ. જેટલું लते मेटल अभ करीने संभेषी रहेले."

(જગત આપા ય સાથે સંકળાયેલા છતાં છેવટે માના જણ્યા ભાઇ! બહેનનું દુઃખ એ ખેતી શકતા નથી. પાતાની પાસે (આશ્રમમાં) માલાવી લે છે.)

वैष्युव भरलही एदेन लय छे ते। ખરી, પણ જાએ છે કે ભાઇ તા આખા ય વિશ્વના મેળા બેગા કરીને બેઠા છે. ત્યાં પાતાના જોગ શે ખાય ક

पेरताने ते। देव भंदिर करवां छे के।धने અક્ષ્વું નથી. નાત જાતના એદના સંસ્કાર પૂરેપુરા જાળવવા છે. આ ક્રમાંથી બને કે બાઇએ તા ચાપ્પ્યું ચથાક સંભળાવી દીધું: 'જે છે તે આ બાઇના સંસાર છે, એને સમજીને तारे यासवानु छे....

(સામરમતી અાશ્રમે. તેમાં આવેલું 'હદયકુંજ.' માયુનું 🍽 નિવાસસ્યાન. હજારા લાકા દેશ દેશથી આવે. ખાયુ ની છળિએા જુએ. કબાવગંત્રાનાં નીરથી એક એક કરીને પ્રસંગ નિદાળ ²⁹માંથી નવનીત ફિલેચે **અને અરસ** પરસ એની આપ-લે કરે. કંઇ કંઇ વાતા કરે અને આનંદ રસ પામીતે જાય. આ પ્રસંગ એમાંથી જ પામી શકી છું.) . .

—વિમળા,

શુક્કીપીંગ, ઇનક્રમ ટેક્સ રીટન્સં, લાઇસેન્સૉંગ, રેવન્યુ ક્લીયરન્સ અને ઇનસ્થાેરન્સ માટે મળા:

આર. વીઠ્રલ ૧૨ બાર્કેલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કારતર ડાયગાનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, **નેહાતીસખર્ગ, ફાેન ૩૩–૧૬૫૪.**

ભી-આશ

મુંબઇ કરાંચી અને ઇસ્ટ આક્રીકાના ખ'દરા વચ્ચે મુસાકરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંજા કૃષ્ઠી માર્ચ ૧૯૬૧ના આવશે અને કરાંચી થઇ મુંખઇ જવા ૨૧મી માર્ચ ૧૯૬૧ના ઉપદ્રશે.

> સુંબઇ અથવા કરાચીનું ભાડું. ખારાક સાથ

१२८ हवास સેકન્ડ કલાસ થર્ડ કલાસ ખારાક સાથે થડે કહાસ ખારાક વગર 41. 190-94-0 41. UC-20-0 41. 36-14-0 W. 34-40-0

વધુ માહિતી માટે મળા યા લખા:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ (પીટી લીમીટેંડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીડ,—ડરઅન.

દેલીફાન : ૨૦૪૩૨ — દેલીગાફીક એડ્રેસ "કરામત."

સસ્કાર

તેમજ એના પર્યાયોના ઉપયોગ કરીને અને પક્ષીએ પ્રતિ કર્યું રાખે છે. ઢપ્રસાં ઢમમાં ઘણા શહેરામાં સંસ્થા **એ** રયાપવામાં આવી છે. આને લીધે યુવાના અને વૃષ્ધામાં વિચારાના અમુક ગૂંચવડા ઉભા થાય છે. માટી ઉમર ना क्षेत्रका पाताने विषे ३ संरक्षार-अंश्वित विषे शुं वियार 😺 🏖 अट्ट भक्षत्वतं नथी, पक्ष युवाने। शंरकार जे ते। आंतरिक शुख छे. એટલે શું, એ સમજવામાં જરા પણ ભૂલ ન કરે એ ખુળ મહત્વનું છે. આ પેઢીમાં વિદ્યાર્થી 🔻 અને વિદ્યાર્થી તીઓતી આકાંક્ષાને કેવી દિશા માપવા માં આવે છે એના પર બારતના બાવ ने। धंदा आधार छे.

ગંરકૃતિ કે ગંરકાર 🎙 સંગીત, नुस भित्रक्षा है लेवा भीछ हा। बिस्तक्षणा अ भात्र नथी, श्रित्रहणानी ક વિશાવાદનની કે બીજ સિદ્ધિઓમાં યા કેટલીક સિલ્ચિમા યુવાનાએ નિઃશંક मेणवर्ग निधमे. मे सिद्भा ममने तेमल जीलकाने मारे छवन न्यानंह भग जनावे छं. अ रीते अधी धरे। सारे। अने व्यापक देत सिंद, थाय छे, પથા તમે આ સિલ્સિએંગ મેળવી હૈાય l = श्रेष्ट l संरक्त लापान तभाई ત્રાન ઘણું વિશાળ દાય તેથી તમે સંસ્કારી માણસ છે! એમ માનવું ખાેટું छे. जेल रीते ली तभे आ⊎ शक्षता ન દા, કે વાયાલીન પણ વમાડી ન શકતા હો, ચિત્ર ન દોરી શકતા હો, કે શ્રેક્સપિયર અથવા તા કાલીદાસનાં કાઇ ટાંચણ ન આપી શકતા હો, એટલે તમે સંરકારી માણસ નથી એમ માનવું 🖹 પણ ખરાખર નથી. સાહિત્ય કે લલિતકળામાં સિન્દિએ મેળવવા aरतां संरक्षार के, संरक्षति अने अधिक जुह थ छे.

संरक्षारी माध्यक्ष ते। पात ने माध्यस સાથે સંપક્ષમાં આવે છે. એની લાગણી એ તે ખ્યાલ રાખે છે.

જે માણુસ સત્યબાધી નથી 🕏 સંસ્કારી હાઇ શકે નહિ. તમારાં વિષે ખીજ લોકા શું ધાર-વિચાર છે. એમાં યી તમને આની પ્રતીતિ મળી રહેશે. भाश्रम की संस्कारी वनना भागते। देश्य ते। अबे विषये। नी वधु पडती आसंक्तियी दूर रहेवुं लेधंक. हरेक प्रधारना विषयना संते।धर्मा संयम રાખવામાં આવે 🖻 સંસ્કારનું મુખ્ય લક્ષણ છે. ભાગ-વિલાસ માટેની અદમ્ય ઝંખના માણસને તરત જ સંસ્કારના ₩મતમાંથી ખહાર મુક્રી દે છે.

માલ્ય કરતા દાખવે એ સંરકારીતા —ઓ ચ્છવભાઇ શાહ ના थी विरोधी कृत्य छे. संरक्षारी भाष्युस

સ્મ રકાર અને કલા-એ શબ્દા બીજ માનવીએ, બાળકા, પશુએ! નિરય'ક કુરતા દર્શાવનાર માણુસ નિષ્ટુર મણાય અને સંસ્કારી માણસ न है। यभिने ओाणभवा ओ शण्ह बपराय छे.

> માણુસની ટેવા રવચ્છ, નિમંળ હાય એ તા ખહારના ગુણ છે, પણ સંસ્કાર

તમે જો સાચા અને સારા બનવા મામતા હા તા તમારામાં ખાટા ખાટા સંરકાર ન દોવા એમએ. કે જેયી करी, तमाइं कदय क संरक्षारी **है**।वृं એઇએ કે જેથી કરી, સ્વાભાવિક રીતે, સહજપણે એમાંથી સંરકારી વર્તાલું ક જ प्रभट थाय."

અશિક્ષિત માથમ સંસ્કારી ક્રેાઇ શો, પણ જેવે શિક્ષણ લીધું દાય એના પાસેથી તા ઘણી અપેક્ષા રાખી શકાય. ગમે તેટલું જ્ઞાન દ્રાય, પણ માણસ એથી સંરકારી ખનતા નથી. લલિતકળા તું ગમે તેટલું શિક્ષણ દેાય, ગમે તેટલું સાહિત રમૃતિમાં બરી રાખ્યું है।य, पथु को निष्टा न दे।य, ४३था अने भील से।।नी सागशीनी थिता न देश्य, हे ज्यात्मसंयमते। व्यक्तीव દાૈય, સાંસ રકાર સંભવી શકે નહિ.

६५२ दशीवेसा अधा गुर्श ने अधारा મહાવરાયી આવી શકે છે. સારી ટેવા પાડવા માટે યુવાનીના સંયમ केवा जीको आध समय नथी अने अके भी जना सारा द्रष्टांत सिवाय अ પ્રાપ્ત કરવાનું બીજાં કાઇ સાફ સાધન

—થ્રી રાજગાપાલચારી.

મહાત્મા ટાલ્સ્ટાય

(३४ पानानुं अनुसंधान)

જે વ્યસનથી આપણને સહેજ પણ લાબ નથી પણ ઉલટું જે આપણને અધમ બનાવે છે, આપણું આરાગ્ય હરી લે છે, તદુપરાંત આપણા તથા देशना ६००रे। ३५१माने। धूमाडे। ५रावे છે એ વ્યસનને આપણે શું કામ વળગી રહીએ? એને તેા લાત મારી હાંકો જ મુકાચ્યે.

भने व्याशा छ है तमे टाहरटायन। भा विभारे। **७**५२ विभार करते। अने व्येतुं तथ्य भने हितरे ते। अवनभां એના અમલ કરવા જેટલી હિંમત દાખવશા.

'પ્રવચન'માંથી ડુંકાવીને.

વિવિધ વર્તમાન

अंगो**क्षामां सात पोक्षीसातुं** 'But भाषी हे तुरत ने माध्यसने

પાડુ^રગીસ સંસ્થા અંગાલાના રાજ-ધાનીનું શહેર લુગ્યાન્ડામાં છમકલું થતાં સાત પાેલીસા માર્યા ગયાના સમાચાર અહીં મળ્યાં છે. અક ટાળાએ જેલ અને મીલીટરી ખેરેક્સ ઉપર દુમલા કરતાં સાત પાેલીસા ગામાં ગયા, અને યઇ છે.

ञेवा भणर त्यांना अव नर बनरब ने मल्या देखातुं इदेवाय छे हे परदेश થી આ ઉશ્કેરણી શક હતી અને એ 'શાન્તા મરીયા' સ્ટીમરને કારણે હતું. લેલ્કા સરકારને ઉથલાવવા માંગે 🖢 એવું સાંતું વાતાવરમ જણાવે છે.

આ છમક્લું લગભગ ત્રીસ મિનિટ સુધી ચાલ્યું હતું અને ખન્ને બાજીએ ખુવારી થઇ હતી. ચાેડાક કલડે અને ગારા લાકા આ ચળવળ પાછળ હતાં. સાંના ખળર જ્ણાવે છે કે હવે ત્યાં બધું શાંત છે

પેશાવરમાં રાણી ઈલીઝાબેથ

પેશાવરમાં જ્યારે રાણી ઇલીઝામેથ विभानमांथी अत्यों त्यारे सम्भन ૧૦૦,૦૦૦ માધ્યસાનું એક માટું ટાળું આવકાર આપવા માટે ઉમટયું હતું. રાણીને જોઇ લાેકાએ આવકારના શબ્દા માટેથી સુમા પાડવા લાગ્યાં. કરાંચીથી રાણી સીધાજ પૈશાવર વિમાન માર્ગે ગયા હતાં. સાથે પ્રીન્સ રીલીપ પછ્

શાન્તા મરીયા સ્ટીમર પાછી સાંપાઈ

ધાઝીલના પ્રમુખ મી. જનીયાે કવાડરાસે શાન્તા મરીયા રઢી**મર** પાેડુ'ગીઝ સરકારને પાછી સાંપી દીધી છે. શાન્તા भरीयाने जैसवुक्षे धाळीबना शीनाराना એક ખેંદરે સહીસલામત પદેાંચાડી હતી. રટીમર ઉપર એક માણસ ધરો માદા થઇ ગયા દેાવાના સમાચાર અહીં પહેર્વા હતાં. સ્ટીમર બંદર એમ્પ્યુલેન્સ ઇરિપતાલે લઇ ગઇ.

પ્રથમ આદ્રિકન બારિસ્ટર

ટાંગાનીકામાં પ્રથમ આદિક્રન ખારિ-રટર થનાર મી. જાંમા મનાલા છે. तेका भेशीना रहेवासी ... भी. મવાલાની ઉંમર ૨૬ વરસની 🗟, 🕶ને तेभा के के भेड़त अने वेपारीना पुत्र ઘર્ષા ટાળીમાંના માસ્સોની ધરપકડ, છે. ત્રેમતે અભ્યાસ કરવા માટે પરદેશ મેક્લિવામાં એમના કુટું ને, તેટીવ કાંગાપેરીટીવ યુનીયને અને ટાંગાનીકાની સરકારે આર્થિક મદદ કરી હતી. તેએ કાલ ઇંગ્લાન્ડમાં છે.

અંગ્રેજી નાઠકમાં ગાેરાએા સાથે આદ્રિકન

ત્રાહ્યુસર સીસલ વીલીયમ્સ, જીત પાલ સેટ્રેનું નાટક ''ધ રીરપેક્ટેબલ પ્રાેરટીટલુટ" બજવવા તૈયાર થયા છે. આ નાટકમાં એક નીગ્રાનું પાત્ર છે જે નાસી જાય છે અને બધાયી સંતાતે, **કરે છે. અના પાત્ર માટે સીસલ** વીલીયમ્સે એક આદિકન યુવકની શાધ કરી છે જોતું નામ છે ડગ્લાસ ક્ષામા. मेनी डिमर छे २७ वरसनी, अने जे લેડીસ્મીયના રહેવાસી છે.

ઋાવી રીતે ગાેરાઓ સાથે એક મ્યાક્રિકન પ**હે**લીજ વાર કામ કરશે. આ દેશના ઇતિહાસમાં આવા પહેલા જ પ્રસ'ઞ છે. આ નાટક ડરખનમાં માર્ચની ખીજીએથી શરૂ યશે, અને તે ૧૧ દિવસ ચાલશે.

''એરમેલાયા ૧૨, માઇલ સ્ટેન્ડસ્ટન જતાં મે⊌ન રાહ પર આવેલું ચાર કમ અને કીચીન વીગેરેની સમવડ વાળું ધર લાડે આપવાનું છે, બન્ને ટાઉના માં જવા આવવા માટે માટર બસ, અને પાેરટ, તેમજ ટેલીફાનની સગવડ અહીં છે."

APPLY E. C DANKA P. O. Box 179 Phone 178. ERMELO. -TVL,

જરૂર વાંચા ! વાંચા ! લાભ જ થશે!

શાધવું મહશે, જોઇવું મળશે, પગદાહ હળશે. હમારે ત્યાં નોચેના ખધાજ વસ્તુઓ મળે છે.

સ્ત્રીઓ માટે: વેણીઓ, સુંદર ત્યન્ત્ર અને બીજ અનેક નતની મળશે, રીખના પત્ મળશે ગરમ વૃક્ષના જરસીત્ર, પુલે વર, **क्षार** अपने, सींगलेट, चडडी, सेंहिस वि.

ખાળકા માટે: નાયલનના હમલાં, ટાપી, વ્લાંકાં, શાલ, સીંગલેટ, ચડડી, સાહસ, નેપકાન્સ, લુલનદેપ, પેટીકાર, નાઇટીસ, ખીખ્બ, ફેઇસ ક્લાય, બાય સ્પન્ઝ વિ.

टेलब प्रवर्शिक इवावर्स, स्पन्धना दशीकां, तप्रीया, गाही, वि. વેપાર માટે ચાંદી જેવા ચળકતાં સ્ટેનલેસ સ્ટીલના વાસણા, ઇન્ડેન્ટકરા. વિલ'ખ શા માટે! સારા માલ વેચાઇ જતાં શા વાર!!

उभर्षां याद्याने : માળરાે હૈટર્સ (પ્રો) લી. (બીખાશાઈ માસ્તર એન્ડ સન્સ)

ફા નઃ ૮૩૫-૭૬૯૧ — પહેલે માળે, — પા. બા. પરપહ. માસ્તર મેનશન્સ — 88 વેસ્ટ સ્દ્રીટ, — જોહાનાસખર્ગ

ચન્દ્રત્રહણ

મ. ગા. લેકત (માઇફન્ટીન),

च ° द्र अने सुर्भेतु अहस्य क्यारे आ સૂર્ય તુ તેજ ઝાંખુ થાય છે અને બધા મારા કહે છે કે, ગ્રહણ લાગી મર્યું. અલકાશમાં અહર રહેલા ચંદ્ર ગને સર્યતું મહત્વ સૌ જુએ છે. પરંતુ દારાથી મહત્વ છૂટે છે. હદયમાં આત્મગ્રહણ ક્યારે અને ક્રેમ લાત્રે છે! તે કાઇ જોતુ નથી, કાશીના પંદિતાને કળીર સાહેળ પૃષ્ટે છે.

વિતે અમાવશ નિત સંક્રાન્તિ, नित नित नीअद क्षांने पाति', (બીજક-ગ્રંથ)

·મે' તાહિ પૂર્કા પંદિત અના, હદયાત્રહણ લાગુ કેહિ ખનાં'; ાકે કર્યાર ઇતના નહિ જાન, કીન રાખ્દ ગુર લાગા કાન;

अर्थ-राज्य अभावश राज्य पुनम અને રાજ નૌપ્રહતુ કદયમાં ગ્રહણ લાગેલુ રહે છે, અસત્યને સત્ય સમજી રવા છે, ગુરૂએ શું બધ્યાવ્યા અગર સાનમાં સંબળાવ્યું? (પંડીત પુષ્ટે કે राज अभावस राज पुनम राज नवग्रह નથી થતા તા કેઇ પછુ આત્મનાન વિષે જાલ્લતા નથી, કેવી રીતે કહેા छे। ? सह्भुइ क्ष्मीर इत्तर आपे छे કે, નિત્ય અમાવસ, પુતમ તે માતે છે. ૧૨ અમાવશ, ૧૨ પુત્રમ, ૯ ગ્રહ મળી કુલ તેત્રીસ થયા, શિક્ષિત કાશી ના પંડીતાને કેમીર સાહેલ કહે છે, तमे बाहा को तेत्रीस हराड देवताने આત્મા સમજીને પુજન ભપ, બજન, કરા છા, તે તમારી ભૂલ (અધ્યાસ) छे. तेत्री¥ ३रेाउ हेवता अपरा, व्यउ, અવિજ્ઞા ૩૫ છે. તેને પરા, ચેતન, વિદ્યારૂપ આત્મા સમજી ગ્રહેણું લાગે छे. अदेख् केने सात्रे छे के हेदी। विदेद, अक्षरते तिः अक्षर, तत्वने નિ:તાવ, જડને ચેતન, અસતને સત, અનિત્ય તે નિત્ય સમજીતે માતે છે. ने देवने देव अने विदेव ने विदेव સમજે છે તેને પ્રદેશ લાગતું નથી. ભમિક જીવાને માટે સદ્શુર કળીર સાદેખે કહ્યું છે.

'બાંધા દેખ તે'તિસ કરીરી, સમ્બરત લાહ ખન્દ ગા તારા.' સુરતર મુનિ સળ તે તિસ કરોરી.

બાંધે સખે નિરંજન ડાેરી, ने तेत्रीस क्रेश देवतानी अधित, भागन, लाप, पूजन करे छे, तेने નિત્ય મુક્તિ નથી મળતી. જન્મ મરખુયા છુટતા તથી, 🖹 જીવ ચૌષોસી માં અટકતા રહે છે, દેવતાઓને પુજ-वाणा नाना अभर भेाटा भधा ने તિર'જન દારમાં બાંધીને નક માં નાખે छे. के वस्त्र केवी छे ते वस्त्र ने ેના સમજીને ચાલે તેને ગ્રહણ નહિ' ने वस्तु केशी छे ते बस्तुने

तेवी न समने तेने अद्यु सार्वे छे, કાશમાં લાગે છે ત્યારે માંદ્ર અને જેમ રસ્સી ને કાઇ સૂર્ય સમજશે तेने अद्रध्य साणी वर्श. ने रस्सीने रस्तील अने सप्ने सप् समलरी તેને પ્રદ્રષ્યુ નહિં લાત્રશે. ગુરૂદ્યાન

'પ્રદ્રષ્ટુ પરે ચોં'તી સાલાશ, કલિયુત્ર લેખા ભર્યો નિધીશ: '૩૪૦૦ ગ્રહ્મણુ પરે સા કીન્દ્રા, કલિયુગ અન્ત દુ પિયાના દીન્કા; પાંચ હજાર પાંચ સૌ પાંચ,

તમયે શત્દ દ્વાપ ગા સાંચા; સહસ વર્ષ ત્રહણ નિયરિ,

આગમ સત્ય કળીર પુકાશ.' (કબીર ખાની)

અર્થ--કલિયુમનુ આયુષ્ય ૪ લાખ ૩૨ હન્તર, જેમાં ચાંતરીસા ગ્રહણ લાગે છે. પાંચ હત્તર પાંચસા પાંચતું જ્યાં સુધી ત્રાન નહિં યશે ત્યાં સુધી emरे। वर्ष छदन एष^५त अ**ध्य** साम्रु 🛪 રહેશે, કબીર સાહેબ પુકારીને કહે છે. એક કલાકમાં હજારા વાર કલિ-યુગમાં અજ્ઞાની આદમીને ગ્રહ્યુ લાગે छे, अनित्य ने नित्य, देखने अभात्मा, પાણી, પત્થરના આત્મા માનવુ ગ્રહણ લાગે છે, જ્યારે પાંચ હજાર પાંચ સા પાંચ નજરે અનાવે તેા ગ્રહ્યા નહિ લાગે અમર કાઇ વિક્રમ સંવત ૨૦૧૭ માં છાંયા થશે તે! માટી ભુલ થશે, અને તેને મહા છૂટશે નહિ, અહીં મ્માત્મ ચંદ્રજ્ઞાનના બેદ ગુપ્ત છે, ગુરૂયીજ જાણી શકારો. સાખી-

'ગુરૂ મૂરતિ મતિ ચન્દ્રમા, सेवड नैन यहार, अगार पढर निरमत रहा,

ગુરૂ મુરતિ કી ≈ોર.' એમ ચઢાર પક્ષી પૂર્ણ ચન્દ્રમાના ધ્યાન પૂર્વક મંદ્રના પ્રકાશને પાતેન હદયમાં ખે'ચીલે છે, તેમ શિષ્ય ગુરૂના દેહમા વિદેહી આતમાને ધ્યાનથી પેલાના આત્માને જાણી શકે છે, જેમ ચકાર પક્ષી અધારીયાની ઘટતી ચદ્રની કળાં તા અત્રર અજવાળીયાની ચડતી ચંદ્ર ની કળાના ધ્યાન નકરતાં ફકત પુનમ તા પૃર્ણ ૧૬ કળાવાળા સંદ્રમાનું ખ્યાન કરે છે. તેમ શિષ્ય ગુરૂની ઘટતી અગર વધતી શરીર કળાનાં ધ્યાન નકરતાં ગુરૂની વિદેહી પુર્ણ આત્મ-ચંદ્રકળાના અહે પદ્યાર ક્યાન ધરે, को गुरूनी शरीर छणीतुं ध्यान करशे ते। લક્ષ ચૌરાશી માં ફેરા ખાશે. એ ગુરૂની વિદેહી પૂર્ણ ભારમ ચંદ્રકળાનું ધ્યાન धरशे ते। लन्म भरस् रिंत क्रिक्त પામશે, ગુરૂ કળીર કહે છે, તેને ચંદ્ર

બાણવા જેવું

વામાં આવ્યાં છે.

मानव ज्यतना पुव जो ने।रक्षा वांहरा ગણાય 🛢 અને ડારવિનની શોધ મુજળ તે વાંદરાએ સ્માહિકામીજ વસતી. આયી ગ્રેમ મનાય છે કે, માનવજાતનું મુળ જ્ઞત્રમ સ્થાન અહિકા છે. અન રિકાની આખા હવા ન કાવતા માનવા ધીને ધીને યુરાપ અને એશીયા આદી ખંડામાં પ્રવેશ્યા, આપથા ગારા સાશન કતીને આ વાંચી ચીતળા ચઢશે.

અશીયાના વિદાના જ**લ્**યાવે છે કે अशीयामां सीथी प्रथम वसवाट ३२नार પ્રજા હળસી હતી.

तमे ले आले आईरहीम भाव छ। ઐની શોધ ઇ. સ. ૭૫૦માં એક प्रवासी भारे पाले में हरी है. ते ચીન પાસ પ્રવાસ કરતા હતા અને अक्रस्मात रीते स्थिने आधरकीमनी शाध કરી. આથી આઇરક્રીય ચીનની બેટ છે. ૧૮૫ માં એતું પ્રથમ કારખાતું અમેરીકામાં શરૂ થયું હતું.

કપુર આપેલું જે દેવ પુજામાં પવિત્ર મનતા ચાતમા, ઇન્ડિયતા આતમા, સમજ વાપરીએ છીએ તે ફાર્મોસા મેટામાં, વધારે થાય છે. અને તે એક ઝાડના રસ છે. હીંદમાં લાખે! રૂપીયાના કપુર બહારથી લવાય છે પુજા ઉપરાંત ખીજા લપામાં કપુરના ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. ડીલ્મ, દ્વા, વિગેરેમાં આર્યા દીંદની ફાેરેસ્ટ રીર્સચ સંસ્થાએ હવે તુલસી અને ડમરામાંથી કપુર કરવાનાે વિચાર કર્યો છે. કપુરનું ઝાડ ઢીંદમાં થતું નયી અને ચાય તા પછ્યુ તે ૫૦ વર્ષે ઉપયોગી ખતે છે.

> માનવી પર માટામાં માટી આકત ૧૩૪૭થી ૧૩૫૧ સુધીમાં આવેલી. આવેલી. એ સમયે યુરાપમાં "કાળા

કુટુંબ મીનારના પ્રત્યેક પગથીયા માત''ને નામ ઐાળખાતા રામચાળા મૂર્તીએને તાડી તે પથ્થર વડે અનાવ- માં અડી કરાડે માધ્યુસા મરી ગયેલ, **ચિટનની ૪૫ ટકા વસતી મરી પર-**વારેલી. કેટલાક લોકા જવાવે છે કે પૂર્વના દેશા સહિતની કુલ ખુવારી સાડાસાત કરાડ જેટલી હતી.

> બથની સાત્રે શાહમૃત્ર રેતીમાં માશું. નાખા દે છે અને મને ક્રાપ્ર જોતું નથી क्रेम मानी से छे क्रे क्रतनी प्रवासत માન્યતા સાચી નથી. નિષ્ણાતા કહે के है शाहमूत्र पाशी के बर्ज है। प અથવા પીતું હાય છે ત્યારે તે રેતીમાં માશું નાંખી દેવું હાય એમ રેખાય છે.

સાવિયેટ–શાસિત હંગેરીમાં તાજેતર માં થયેલા કાયદા વ્યતસાર મૂળ ૪٠ વર્ષ પૂર્વ કરેલા 'ગુના' માટે અનજે હં ત્રેરીયતાને માતની સન્ત કરવામાં આવી રહી છે. એ 'ગુના' ૧૯૧૯માં સામ્યવાદીએ સામે ત્રાસવાદી કાર્યો કરવાના છે.

સુરત હિંદુ એ. સાેસાયટી (વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ)

आधी सर्वे भेभ्भराने अधाववार्न કે સાસાયટીની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ ता. २६-२-१८६१ना राज रविवार ના બપારે ર-૩૦ વાગ્યે સુરત ઐસી-સીએશનના ૧૨૭ વિક્રટેત્રીયા સ્ટ્રીટવાળા **કે**ાલમાં મળશે.

सर्व नेम्भराने समयसर ढाजर રહેવા વિનંતી છે.

કાર્યક્રમ: (૧) મીનીટસ (૨) મંત્રી ના રીપાર્ટ (૩) પ્રીન્સીપલના રીપાર્ટ (૪) ખજનચીના રીપાર (૫) અધિ-કારીએ તથા કમીટી સબ્યાની ચૂંટણી (૬) પરચુરણ.

> એલ. બી. પેટલ મંત્રી સુ હિ. અ. સાસાવટી

ખાસ દરખાસ્તઃ હિંદની અગરળત્તી

(વહાણમાં આવેલા તાને માલ)

કિસમસ અને નવા વરસ માટે આવેલા તાજે માલ અમે સહર્ષ જનતા સમક્ષ રજી કરીએ છીએ.

અગરખત્તી-કેરમબાર્ડ-પ્લાસ્ટીક, રાેલ્ડગેલ્ડ અને ચાંદીના બ'ગડીએા. નવીન પરેલાં અને માથાના ચીજો. ટીકડીએા, ડાયામાન્ટીસ અને ઝાલર. મુરાદીખાદી વાસણા અને ફેન્સી ગુડસ.

ટ્રેડરા અને હાેકરા માટે અમે ખાસ માત રાખીએ છીએ અને ખાસ દયાન પણ આપીએ છીએ. આપ જ્યારે આવતે વખતે ડરખન આવા ત્યારે અમારી મુલાકાત ફ્યા.

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ डाधरेक्ट र्डम्पार स अने डोलसेल मरयन्टस ૧૧૧ ક્વીન સ્ક્રીટ, — (હુસેન્સ બીલ્ડીંગ) — ફેરન ૨૭૩૪૬ — હરબન. અમારૂ પ્રાર્થસ લીસ્ટ મ'ગાવા.

મૂળ લેખક: ત્રા. પ્રભાકર તામણે એમ. એ. અનુવાદક: શ્રી, બજ શાહ

(ગયા અંકથી ચાલુ)

📦 તી આ ગાસ સાંબળાને મને મારા સંપર્કમને અસલા થઇ પડયા તેથી ની પુકાર સાંભળી દાડતાં શીકૃષ્ણની केम में सुरेभा तरह हाट मूडी. हुव्ध ' ભરાભર 'ઇન ટાઇમ' પદ્યાંગ્યા તેથી દ્રીપદાની આભરૂ ભગી ગઇ. પથુ મને માત્ર 🎮 કે 🕶 ક્ષચુના વિલંખ થયા. કારણ રહલની નજીક & પહેલાં છે. नेश्वामां ते। सरेणाने समतावपध ગુમાવ્યું, અને 🖻 મારા માંગપર आवी पडी. **સ**रेभाने लहसे भारी अ અભિ સામે અધકાર છવાઇ ગયો. પથ જરાયે ન ડગમગતાં 'ભરસાત' ના राज्धपुर प्रमाधे जमधा दाय पर में એને સંભાળીને હાલી અને 'આર. કે. ફિલ્મ્ય'ના પ્રતીક મુજબ 🖻 પાત્રમાં એક ક્ષણા માટે હું એ જ રીતે ઉભેા 'રજા. અમારામાં કરક એટલા જ હતા કે રાજકપૂરના હાથ પર પંદ્રશ્રી નરગીસ હતી તા મારા હાથ પર વીરશ્રી સંચાર પામેલી સુરેખા હતી. રાજકપૂરના બીજ **હાયમાં** વાયાલિન હતું. અને મારા બીજા હાયમાં ચીમટા હતા!! શું થયું 🕏 🖹 લક્ષ્મમાં આવે ત્યાં ^ક <u>મ</u>ધીમાં તેા સુરેખાના અગમાં સંચાર પામેલી વીરક્ષી એકદમ એાસરી ગઇ. 🧎 તીચે પડેલાે છેડાે ઉચક્રીને 🗪 📦 ઝડપથી ⁵ 8પરથાની માફક ખના પર નાખ્યા

' અને ક્રોકના ચંખૂકરીને લાડમાં જ એ ્

ં ભાેલી 'થે'≱ યુ!'

અન્ય કાઇ પ્રસંગે એના 'શેંક હું ં માંની મીઠાસ મારા કાને!≯ નિરાંતે ' આરવાદી હોત પથુ 🌂 સમયે તેંા મીદાસના આરવાદ લેવા આશરે એક્ત્રીસ કાન અમારી આસપાસ એક્ટા થઇ ં ગયેલા. 'અમારી 'ચાલમાંની નીતિ સાંરક્ષક માંડળની રવયાંનિર્મિત અધ્યક્ષ निश ताराक्षात्रीओं ओक्का करेला नीति-ંમાન માણસા અમારી સામે કાળા ફોડીને ભેતા ઉલા હતા. તેમાં ફક્ત એક જ કાનથી સાંભળી શકતા, કાન-જીમામાં પણ હતા!! બહારના 'માન सीन' तरह नकर नाणीने में भारी ્રદ્રષ્ટિના ક્રેમેરા સુરેખા પ્રત્યે વાલ્યો. पृष्ण क्या भधा, न्यानिव्छनीय प्रकार ં એકને જરા ગમરાઇ 'ગયેલી સરેખા यारी बधु नक्षक सरीने भेना भाटी ં ડાળા વિરફારીને મારા 'ક્લોઝ-અપ' सेती दती! इटलाई भाष्ट्रसे। भारीमां યી ડાકાતા હતા, કેટલાક ભારણામાંથી ડાળા ફાડીને સામેનું દશ્ય સ્વપ્ન તે नथा ने मिनी भातती करी बेता बता, ્ તા કેટલાંક સાહસિક માથુકોએ અમારા દેખાડી હતી. આટલા અફાટ જન- તકુકા જ્રાં. ધ્યું ને તમારા મનતું

કર્તા અનું ભાન થયું. અને દ્રોપદી ધરતીમાતા સીતાની માક્ક મને પથ ઉદરમાં સમાવી લે તા સારૂં એવી मनामन प्रार्थना करवा मांडवा! अक अहना भान्द्रीबाणाओ सीतानी 'हरेडटर' भाटे शं का चपरियत करी तेथी प्रशु રામચંદ્રે સુદ્ધાં એના પર વિશ્વાસ મુક્રયા હતા, તા આટલા ખેલાં નીતિમાન માઅસોએ ધોળ દહાડે ઉધાડી આંખા अ 🔊 प्रभार निद्धाल्ये। अना पर अर्ध **માર્ય પત્ની વિશ્વાસ નહિ મુક્કે એટ**લે તારાકાકીનું 'ઇવર્નીમ ન્યુઝ' નીલાના હાયમાં પડે એ પહેલાં મેં જ સાચી परिस्थितिथी नीबाने वावेद करवा भातर तार अर्थी, 'तामध्ताम पाछी આવ! 🙀 મરી ગયા છું!' મરી ગયા છું એમ જાણી ભેઇને જ્યાર્ધ, કારલ કે ખની મવેલી ઘટનાને અ'ગે 🕹 શરમથી અધ્યાઓ તા થઇ જ ગયેલા. અને તે ઉપરાંત, 'અરે! જરા કાંઇ લાજ–શરમ છે કે નહિ! ભેરી હજા તે। માંડમાંડ પિયર પહેંચી હશે! અલે માણસાતી નહિ પણ મનની તેા લાજ રાખવી હતી ?' આવા નમૂનેદાર અર્સખ્ય વાગ્યાસાની વર્ષ નીલા આવે તે અગાઉ જ મારી લાશ પાડવા માટે પુરતા dat!

> भारे। तार जीतां वर नीवा तरत જ મહેલી જ ગાડી પકડીને કેાક્લી આવશે એ દેખીતું જ હતું. તેવા એ માડીએ નીલાને તેડવા માટે કું સ્ટેશને તરકડતા ગયા.

> માડી જેવી સ્ટેશનમાં પ્રવેશી ઐટલે नीक्षा ने अभ भारीभांथी है। अपहार કાઢીને ભળતી નજરે મારી સામે જોયું. એક મહિના તા શુંપણ એક ક્ષણ સુદ્ધાં પિષર રહેવા ન મહ્યું તેથી એ ચિડાઇ **હ**તી. એ સ્પષ્ટ જથાવી હતું. અને અટલામાં ફું પ્લેટફાર્મ પર अबता हेभाये।.

આવી પરિસ્થિતિમાં ક'⊌ બૈરીની તળિયાની આમ મસ્તક ન પહેંચે! परंतु खुड़ी तार डरीने अने तालउताल ખાલા**ના** લીધી તેથી જ ≥ ચિડાઇ હતી

એક ક્ષણ માટે પણ બીરીના વિરદ સદન ન યાય એટલે શું! શું કહી क्षेत्री भीरी पियर कती क निष હાેયાં પરંતુ આવી રીતે કઠી એક નદાતી ભાઇ જન્મારામાં! છી! આને ते प्रेम कडेवाय! छत्याहि विचारानी હારમાળા નીલાના ગનમાં ચાલતી દાવા એકએ તેથી જ હજા તા ગાડી ધરમાં પ્રવેશ કરવા સુધીની ધૃષ્ટતા માંડ માંડ ઉભી રહી એટલામાં તે અ

સમાધાન હવે! જન્મારામાં 🖹 🛊 વાર બૂલથી પિયર ગઇ તેમાં તા તાર કર્યો! भारा विना भार दिवसे। ले नेक्स રથા હોત તા શું કાઇ તમને ખાઇ md?

'એ મા, આટલી બૂમાંબુમ શા मारे हरे छे। बरा धीरेथा ने।स ने! **1**0માના ભધાંય લાકા આપણી સામે જીએ છે!' હું એ શિયાળા સ્વરમાં **લે** | હવે |

'જોવા દેવ તે!' નીલા અગાવેશમાં માલી, 'આપણું સર્વની સાક્ષીઍ લગ્ન યમું છે. કાંઇ લક્ષ્ફે ચાર્ક જ છે!'

ડખ્યામાંના વધા લેકા આપણી સામે को⊎ने दसी रखा छे! शुं क्रदेशे तेओ!" 'કહેશ શું? એટલું જ તે કે આ ઓતે પતિ છે, અને ₹ બૈરીવિ**દે**ાથે¹

એક ક્ષણ પણ રહી, શકતા નથી! એ સિયાય તેએ મીન્હું શું કહેશે!'

'મારી મા, હવે કૂપા કરીને ગાડી માંથી નીચે તેા ઉતર! ઘેરે જ⊎ને તને સાષ્ટાંબ નમરકાર કરીને.ઃસર્વ હાં કાર્ય કહું છું. પછી તે વાર્ સમાધાન થશે તે? અહીં પ્લેટફાર્મ પર શાની ધાંધલ-ધમાલ મચાવે છે! પણ મારી જ બુલ થઇ! ડાવરા માધ્યુસે તારી સાથે છબાજેડી કરવી 🛩 નહિ!'

'તા યે સારૂં છે!' નીલા ગાડીમાંથી **શ**તરતાં **હ**સતી હસતી ભાલી, 'ધેરે જઇને **ભાર**શ્રામાં પેસતાંવે'ત ≈ તમેં ने भूभाता अश्वाना छ।!

'ने भूर्णाभी **इरतां पहेलां** ते। तुं મારા થે:બડોમાં મારીશ એવી એક બેવકૂરી હું નાંધાવા એકા છું! તથા ल ते। तने तार क्ररीने ने।सावनी પહીને!'

'भेटले! मेर्न ते शुंधमं है!' 'ખરૂં કહું તે। કશું જ થયું નથી! પથ્યુ લાેકાએ કામતા વાલ કર્યો છે, તારી પીઠ કરતાં જ પેલી સરેખા આવી! હતી.'

- 'પેલી ચિખાવલી આવી હતી તે?' નીલા વચ્ચે જ તકુકી, 'તા પછી અમગળની બીના મને જસાવવાની કરા જ જરૂર નથી! ફું-સારી મેઠે કલ્પના કરી શકું છું કે શું બન્યું હશે! પથ તમતે ય કાંઇ લાજ સરમાં ચાર લાકા ક્યાડી આંખે બધું : જેતાં હાય

'અરે, પથ હું કાંઇ લોકાને બાલા-વવા નહોતો અવા! તારાકાકીએ બધાંને એક્ટા કર્મા !'

'तभे हशुं भ न भे। बता! तमाशा ને તે કાંઇ તેડું રહેલ! છતાં ચે હ માડી ઉપડતાં સુધી મજાની મયેલી 🧎 સંભાળીને રહેજો, મારી સામે ક્રેપુલ પથ્યુ કર્યું કે 'સંભાળીને રહીશ!' પણ મારી પીઠ કરતાં જ...'

'તારી પીઠ વળતાં જ. સ'ભાળીને 'અરે પણ જરા ધીરે બાલતે! ત્રકેલું અશક્ય થઇ પાર્મું!' હું વચ્ચે જ બાલ્યા. 'સંભાળીને રહેવાના મેં भगीरय प्रयास क्यों, भारीओ, भारा €લાડી નાખ્યા, પડદા પ**થુ બા**જીૐ सरकारी दीवा! ६ छ निवासी वध ते। શી રીતે માખુસે સાવચેતી રાખવી! **ગ્**યામ જો, **હવે ક્**રીથી તું કેદી પિયર જવાનું નામ મુદ્ધાં ના લેતી! કારણ તારી ગેરહજરીમાં મારાથી સાવધાન રદ્દેવાનું બનતું જ નથી! મારી સલામતી क्लेभ्यमाय **छे, हुं साय**बीने रहेवाने। ાત્રમાણિક પ્રયત્ન કરૂં છું પણ ઇશ્વરતે જ જ્યાંએ મંજીરન દેશ્યત્યાં મારૂ શું ગજું મારા હાથે સંભાળાને ન રહેવાના શુના થયા 🕏 ખરા! હવે 🛤 મુર્ખતા ખદલ તું શી શિક્ષા કરશે भने !' भें इयामण्डा यहेरा लनावीने

नीबा भारे। स्थामध्या यहेरा लेएन पीमणी मध! पीमले ल ते! क्रेडेते। अके पति हुं! भारा अनेक अपराधा नी माइक भारे। उसा अपराध पथ भाइ क्रीने 🖣 रमूलमां स्मित क्रश्ती બાલી, 'શિક્ષાને! આવી મૂખેતા માટે क्षेत्र क शिक्षा छे! धेरे क⊌ने इरीधी 'મુખ'તા' આદરવાની ! !'—(સંપૂર્ણ)

धरमां हेम जनावी ट'माडवा सायह સુકાલ્ય, "મનને લાધ" રવ. કોશાર-લાલ મરાર્વાળા કૃત, સુંદર જાડા કામળ પર મે. રંમમાં છપાયું છે. આવ ફકત શી. ૧-૦ પાેરટેજ ૩ પેની.

'Indian Opinion' P. Bag, Durban, Natal.

ં ગુજરાતી રેકોડેો

હીં દુસ્તાનમાં બનેલી ગુજરાતી રેકાેર્ડો, હવે અમારે ત્યાં મળે છે.

ર૦ રેકાેર્ડોનું બાક્સ કેવળ શી. ૩૦-૦ રેકાર્ડીમાં ભળના, નાટકા, ગરણા વિગરના સ'ગહ છે. ર્લિકના "લેટસ્ટ હિટ" શી. ર–૬ માં છુટી મળે શક્શે. આવા તક અને લાભ ફરીથી મળશે નહિ. પેકીંગ સફત—પાસ્ટજ મેહકલશા—

સી. એા. ડી.ના એાડ'રા અમે લઇએ છીએ.

ંનેશનલ રેકોર્ડ ક પની

રાાપ ૧. અજમેરી આરકે⊍₄, ઐાક ૧૪૧ એ. ગ્રેસ્દ્રીડ, યા. આ. બાકસ ૧૫ં૭૪, — ડરણન

સમાચાર સંત્રહ

— ડરખન : શુક્રવારે રીપખ્લીકન . ખીલ ઉપર મી. અાર. એ. એક. સ્વાટ ભાષ**યું આપ**શે. આ ભાષ**યું** સેન્ટ થામસ રાડ ઉપર આવેલા નાર્વેજીયન દાલમાં થશે.

–ઢરમન: પ્રન્ડસ્ટ્રીયલ કાઉસીલના सेड्रेटरी भी. जेन. छ. हेरीसे अधुं छे કે ફેબ્રુઆરીની ૧૪મી તારીખર્યી આ-ક્રિક્રેના જેમા બાંધકામના ધંધામાં प्रथा हे तेलाना प्रभार वधरी.

—ડરખન : ક્રાટ^રના ઇન્ટરપ્રીટર' મી. ડેવીડ કારમમાવાને મેજરટ્રેટ ૪૮७ યાંડના ચારી ખદલ શિક્ષા કરી છે. મી. ડેવીડ ૧૦૦ પાંડના ખેલ ઉપર છૂટયા છે. મા. ડેવીડે અપીલ કરવા ની ધુમ્છા દર્શાવી છે.

—મેરીટસ**ખર્મ** સીટી હેાલમાં શુક્રવાર રાત્રે મી. ડગ્લાસ મીચલ ભાષા આપશે. તેએએ પાર્લામેન્ટની એક बच्चते ने बेहिमां हतां ते समलवशे. —રીચમન્ડ : માકવીંસ એક ઝેટલાન્ડ ે ગ્રાક્ષ્યાયરમાં ૮૪ વર્ષની ઉંમરે તા. દુરીના મૃત્યુ પામ્યા છે. તેમા ૧૯૩૫ થી ૧૯૪૦ સુધી ભારતમાં સેક્રેટરી એાક સ્ટેટ તરીકે રજાં હતાં.

—જોઢાંનીસખર્ગાથી 'કીંગ ઢાંગ' વાળી અાક્રિકતાની ટાળા મ'મળવારે લંડન લવાં માટે કપડી ગઇ છે. -

—લીડસમાં જણાવવામાં આવ્યું હતું રે ૧૯૬૦માં ઉત્તના બઝારમાં ૪ હકા ने। विषारे। थमे। दता. दुस १३२,०००, ००० पैांडने। वधारे। थये। हता.

–લંડન : પ્રીન્સેસ માર્ગારેટને ઇન-કુલુએન્ત્રા થયેં છે એવા સમાચાર તેણીના પ્રેસ સેક્રેટરીએ આપ્યા છે.

—મારકા રેડીયા અદિકા માટે આવતાં શતીવારનો ' રશીયત આવા રેડીયા भारक्षेत शीभवशे लेवा समान्यार लढार આવ્યાં છે.

-- ટાપ્ટાયા : ચાર ખાણામાં કામ કર-નારા મળુરા મીટસીશી કાલસાની ખાણામાં સપ્દાય જતાં મૃત્યુ પામ્યાં અને આદિકાના લાંખા હાયાના ભ્રમ

-- તેડીરમાથ : ૬ આદિકના, વેસેલ્સનેક માં આવેલી એક દુકાનમાં દરાડા પાડી ર.૫૦ - પૈાંડ રાકડાં લઇ ગયા છે. ને માટરામાં ખેસી આ ગાદિકના આવ્યાં હતાં. દુકાનના રક્ષકને કાજુ હૈઠળ લઇ તેમાંએ દુકાન લુંટી હતી.

સામાછેક ખળરા

વક્તો

"ન્નેઢાનીસખર્મમાં શ્રી ગાંધી હાલ भां ता. २२-१-६१ने स्वीवारे लोडा-નીસખર્ગઃ વ,ળા શ્રી વસ્લુભાઇ પ્રભુદાસ માદીની મુપુત્રી ચી. શારદામહેનનાં શુભ લગ્ન કેપટાઉન વાળા શ્રી છમન બાઇ નાયુબાઇના સૂપુત્ર ચી. હરાકીસન દાસની સાથે થયાં હતાં.

તે પ્રસંગે પાતાના સમયના બામ **આ**પીને **વર્ષા બાઇ બ**હેના પદ્યાર્થા दतां तेमने। तेमल ने ले आए लहेने। अने संस्थाओं ने नवपरशीत युगसने तार, टेलीहें।न, पत्रदाश हे अन्य रीते આશીર્વચના પાઠવ્યાં હતાં તે સર્વના **માબાર માનતાં શ્રી** લસ્લુબાઇ પ્રસુદાસ માદી ધણા જ આતંદ અનુભવે છે."

સાભાર સ્વીકાર:

આનંદ ભીમાં પ્રિટોરીયા ૧**−૧**−૦ લલ્લુબાઇ પ્રશુદાસ માદી

અવસાન

ભણીતી પેઢી પી. પી. ભગત એન્ડ કુંપનીના સંચાલક શ્રી પી. પી. અમત ने (तरसाडी निवासी ढास उरुपन) માટર સાઇકલયી અકસ્માત થતાં તા. ४-२-६१ना राजे तेमने इः भद अपन-સાન થયું હતું. રવર્મ રથની ઉંમર લગ-भन ८० वरसंनी देती. तेओ पेति।नी પાછળ શાક કરતાં પુત્રા મૂકી ગયા છે. પ્રભુ અમના કુટું ખીજતાતે ધીરજ ધરવાની શક્તિ આપે અને ંગત આત્મા તે શાંતિ અરે એજ પ્રાર્થના

આ શાકમાં દિલસોજીના પત્રા અને તારથી દિલસાજી દાખવર્નાર, અને રમશાન યાત્રામાં આવી શાકમાં ભાગ લેનાર સવ'ને તેમના પુત્ર ઇચ્છારામ ભગત આ છાયા દારા આભાર માતે છે.

રાતા સુકા મરચા

નેટ ૩૦ રતલ ખેબની શી. ૫૫-૦ ≈વતે ૧૨ રત**લ**્ખેગની શી. ૨૨–૦ ડઝનના શી. ૨૦-૬.

વેમજ હાયની ખાંડેલી સારા લાલ મરચાં પણ મળશે.

માટે લખા:

Maarmans (Pty.) Ltd. P. O. Box 26, Phone 128 (Brits, Transvaal.)

માસ્ટર બ્રધર્સ (ત્રા.) લીમીટેડ

નત નતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાક કાપડ, શ્રીઓ બાળકા અને પુરૂષા માટે લત્તમ બતના લુલન જર્સી, પુલાવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાઓ માટે-લાદીય, બીલ્સ, બ્લેન્કેટ્સ, શાલ્સ; નેપકાન્સ વિગેરે.

> કરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા બશામણ. 33 વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, એહાનીસબગે.

हे।न : ८३५-६७८६

ખાકસ ૧૫૪૯.

લગ્ત પ્રસંગા માટે

અમને મંળા.

સુરતી જમણના અમે રપેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અ'ગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રાેડેસીયાના કાેઇ પથ સાગમાં તમારે મુકામે આવી રસાઈ કરવાના અમે કન્ટ્રાક્ટ લઇશું.

કેપીટન્સ ખાલ્કની હોટેલ

(ધી કાર્ન ર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટારીયા સ્દ્રીટના ખુલાપર - કરળન. દેલીયામ: KAPITAN. ફાન નંબર ર૩૪૧૪

આદ, લસણ ખજાર ભાવ, નારીએળ ન'. ૧ શી. ૧-૦, થેગ (નંગ ૧૦૦) શી. ૬૦-૦.

દુકાન કાર માટે ખાંધવાના ન્યુઝપેપર બજાર ભાવ, બડાડા, હુગરી (કોંદા), સુકા લાલ મરચાં, ણમલા, સુકા ઝીગા (છાલા), સાનેરી રંગના ગાળ, દરેક અતના મરી મસાલા વિગરે હમેશાં સ્ટાકમાં રાખીએ છે. કપુરી અને ચેનલી પાત બનાર લાન, પાસ્ટેન હાંદું. સુરણ, રતાળુ, આંળા હળદર અને લીલી હળદરની માસમ ચાલુ છે. रादसीया, न्यासाधेन्द्र अने विश्वष्टवन डेांगाना चार्द्रसः उपर पुरद्

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

ધ્યાન આપી કાઈ પણ વસ્તુ પશ્મીટ કઢાવી માક્સઇ.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS P. O. Box 251. DURBAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાચક

ખુકઠીપર, મુસાદરી, વીમાનાં અને જનર**લ** એજન્દ हींदुरतान अगर दुनीयाना डार्ड प्रश् कामनी दवाई दश्यिक अमर अभीन માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘર થકાં અમારી મારફતે મુકીંગ કરો. છેલ્લી, આલ, ચારી, દુકલા, અક્સમાત, પ્લેટમ્લાસ, વિત્રેરના વીમાં અમે eaરાની આપીએ છીએ.

र्धन्त्रभटेक्स, प्रसन्ध टेक्स, **डि**सालना शापडा समानना रेवन्यु **स्थीयरन्स** સર્ટીલેકેટ કે વેપારના લાયસેન્સા. પાસપાર તેમન ઇમામેશનને લગતી આવતામાં કંઈ પણ કી લીધા વિના અમે મક્ત સવાદ આપીએ છીએ. नेशनव अ्थु-गुअल सार्धः असे।सीक्षेशन ओह आस्ट्रबीया अने वार्धशावर ર્ધનરયુરન્સ કંપની લીમાટેડના પ્રતિનિધિ.

Office: 9 Barkly Arcade, 38 Market Street, Phone: 339033, Johannesburg,

Residence: 52 Patidar Mansion, 13 Kort Street, Phone : 330816, Johannesburg.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

એડરૂમ સુદ, હાઇનોંગરૂમ સુદ, વેલ્ડ'રાળ, હેરેસીંગ ચેરેન, સાઈડ બાર્ડ એાફીસ ડેરેક, સુકે કેસ, ટેબલ, તાને ક્રીફાયત ભાવે ખરીદી શકરોા. જાતે પધારી લાભ લેવા ગુકરોા નહિ.

—બાેક્સ, ટેબલ અને કીચન **કરેસર**—

के बभारी देणरेण नीय तर्पयार याय छे. तेना रहा बिमेशां तर्प-यार रहे छे. भात्र रेडिडा सावाना प्रार्डस बीस्ट भंभावा अने वेपार आश्रद वधाराः

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG. PHONE 33-4691. BOX 2526.

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Address: INDIAN OPINION, Private Bag, Durban, Natal